

PLA DE MESURES ANTIFRAU

Versió 2.0

Desembre 2023

AJUNTAMENT DE TARRAGONA

1	DADES BÀSIQUES AJUNTAMENT DE TARRAGONA	6
1.1	ÀMBIT COMPETENCIAL	6
1.1.1	LES COMPETÈNCIES DELS ENS MUNICIPALS:	6
1.1.2	EL CARTIPÀS MUNICIPAL-	8
1.1.3	LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	8
1.1.4	LA JUNTA DE PORTAVEUS	9
1.2	DADES ECONÒMIQUES	9
1.2.1	PRESSUPOST	9
1.2.2	COMPTE GENERAL	9
1.2.3	PLA ESTRATÈGIC DE SUBVENCIIONS	9
1.2.4	GESTIÓ I ACTIVITAT MUNICIPAL	9
1.2.5	SISTEMA DE CONTROL I DADES	10
2	INTRODUCCIÓ PRÈVIA	10
2.1	CONTEXT	10
2.2	OBJECTE DEL PLA	15
2.3	ÀMBIT D'APLICACIÓ	17
2.4	GLOSSARI DE TERMES, ABREVIACIONS I SIGLES	17
3	ESTRUCTURA ORGANITZATIVA	20
3.1	PRIMER NIVELL	20
3.1.1	COMITÈ ANTIFRAU	20
3.2	SEGON NIVELL	21
3.2.1	FUNCIÓ INTERVENTORA	22
3.3	TERCER NIVELL	23
4	MESURES I PROCESSOS ANTIFRAU I ANTICORRUPCIÓ	23
4.1	DEFINICIONS BÀSIQUES	23
4.2	PREVENCIÓ	25
4.2.1	ACORD INSTITUCIONAL DE LLUITA CONTRA EL FRAU – ANNEX N° 1	25
4.2.2	COMPROMÍS ANTIFRAU EN LES NOTIFICACIONS D'AJUDES	25
4.2.3	AVALUACIÓ D'IMPACTE I PROBABILITAT DEL RISC: EL MAPA DEL RISCOS – ANNEX N° 4	26
4.2.4	CODI ÈTIC DE GESTIÓ DELS FONS NEXT GENERATION – ANNEX N° 2	29
4.2.5	FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ	30
4.2.6	GESTIÓ I CONTROL INTERN	31
4.2.7	COMPROVACIÓ I ENCREUAMENT DE DADES	32
4.3	DETECCIÓ	33
4.3.1	AUDITORIES INTERNES	33
4.3.2	CANAL O BÚSTIA DE DENÚNCIES	34
4.3.3	CATÀLEG D'INDICADORS (BANDERES VERMELLES)	35
4.3.4	DETECCIÓ DE DOCUMENTS FALSIFICATS	41
4.4	CORRECCIÓ I PERSECUCIÓ	42

4.4.1	REVISIÓ D'EXPEDIENTS	44
4.4.2	RECUPERACIÓ D'IMPORTS PERCEBUTS(INDEGUTS), RETIRADA DE COFINANÇAMENT I ACCIÓ PENAL 45	
5	<u>MESURES I PROCESSOS RELATIUS A SITUACIONS DE CONFLICTES D'INTERÈS</u>	45
5.1	PREVENCIÓ I DETECCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERESSOS	46
5.1.1	INFORMACIÓ SOBRE LES DIFERENTS MODALITATS DE CONFLICTE D'INTERÈS I PERSONES IMPLICADES 46	
5.1.2	DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS (DACI) – ANNEX 7.....	46
5.1.3	COMPROVACIÓ I ENCREUAMENT DE DADES	47
5.1.4	APLICACIÓ DE NORMATIVA	47
5.1.5	CATÀLEG D'INDICADORS (BANDERES VERMELLES)	47
5.2	CORRECCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERESSOS.....	48
5.2.1	CONTROLS DE COMPROVACIONS EX POST	48
5.2.2	SISTEMA DE COMUNICACIÓ	48
5.2.3	REVISIÓ, SUSPENSÍO I/O CESSAMENT D'ACTIVITAT.....	48
6	<u>MESURES I PROCESSOS RELATIUS A LA DETECCIÓ DE DOCUMENTS FALSIFICATS ...</u>	48
6.1	DETECCIÓ I CORRECCIÓ DEL FRAU EN LA DOCUMENTACIÓ.....	49
6.1.1	GESTIÓ I CONTROL INTERN	49
6.1.2	CATÀLEG D'INDICADORS (BANDERES VERMELLES)	49
6.1.3	COMPROVACIÓ I ENCREUAMENT DE DADES	49
6.1.4	SISTEMA DE COMUNICACIÓ	49
6.1.5	PAUTES I GUIES BÀSIQUES	49
6.1.6	BANDERES VERMELLES ESPECÍFIQUES.....	51
7	<u>DOBLE FINANÇAMENT</u>	52
8	<u>ESTAT I AVALUACIÓ DEL PLA.....</u>	53
8.1	SEGUIMENT I AVALUACIÓ	53
8.2	ACTUALITZACIÓ DE PROCEDIMENTS.....	54
8.3	COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ D'ACTUALITZACIONS O CANVIS.....	54
9	<u>ELS ANNEXOS.....</u>	55
9.1	ANNEX Nº 1: ACORD INSTITUCIONAL DE L'AJUNTAMENT DE TARRAGONA.....	55
9.2	ANNEX Nº 2: CODI ÈTIC DE GESTIÓ DELS FONDS NEXT GENERATION DE L'AJUNTAMENT DE TARRAGONA 55	
9.3	ANNEX Nº 3: PROCEDIMENT CANAL DE COMUNICACIONS NEXT GENERATION AJUNTAMENT DE TARRAGONA	55
9.4	ANNEX Nº 4: AVALUACIÓ D'IMPACTE I PROBABILITAT DE RISC: MAPA DE RISCOS DE L'AJUNTAMENT DE TARRAGONA	55

9.5 ANNEX N° 5: QÜESTIONARIS D'AUTOAVALUACIÓ I AUDITORIA DE L'ORDRE HFP 1030/2021, DE 29 DE SETEMBRE.....	55
9.6 ANNEX N° 6: DECRET DE COMPOSICIÓ DEL COMITÈ ANTIFRAU	55
9.7 ANNEX N° 7: DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERÈS (DACI). MODELS	55
9.8 ANNEX N° 8: DECRET D'APROVACIÓ DEL NOU PLA DE MESURES ANTIFRAU.....	55

PREÀMBUL

Per decret d'alcaldia de data 13 de maig de 2022 es va aprovar el primer Pla de mesures Antifrau de l'Ajuntament de Tarragona.

Amb data 6 de setembre de 2022 es va rebre escrit de la Sindicatura de Comptes de Catalunya mitjançant el qual se'ns comunicava que s'havia decidit, conjuntament amb el Tribunal de Comptes, *realitzar una fiscalització l'àmbit subjectiu de la qual serien els plans antifrau aprovats per les entitats locals que participin en execució de les mesures del Pla de recuperació, transformació i resiliència.*

D'acord amb l'informe 38/2022-F emès per aquest òrgan en data 18/04/2023, el resultat de la fiscalització va ser favorable.

Transcorregut un any i cinc mesos de l'aprovació del Pla, tot i l'informe favorable al que s'ha fet esment en el paràgraf anterior, i en tractar-se d'un document nou, ja que és la primera vegada que la gestió dels fons europeus introdueix aquest tipus d'exigència, s'ha considerat adient sotmetre el text a una revisió i, per tant, a introduir les modificacions necessàries.

L'apartat 2.2 del mateix Pla de Mesures Antifrau ja preveu la revisió anual del text al tancament de cada l'exercici. En tractar-se de la primera revisió s'ha considerat que no calia esperar a 31 de desembre.

També cal tenir en compte que des de l'aprovació del Pla fins a la data d'aquesta revisió / modificació s'ha aprovat normativa nova que és necessari incorporar i, com no podria ser d'altra manera, durant la seva aplicació s'ha observat alguna disfunció que cal ajustar.

Per tot l'anterior, s'ha procedit a revisar el Pla, a modificar els aspectes que produïen disfuncions i a actualitzar la normativa que, com ja s'ha dit anteriorment, és d'aplicació en la gestió dels fons.

La revisió ha anat més enllà del Pla. També s'ha sotmès a escrutini el Codi Ètic específic dels fons, així com el procediment de la Bústia de denúncies.

Conseqüència d'aquests treballs és l'actual Pla de Mesures Antifrau versió 2.0 que pretén ser més entenedor, més àgil en la seva aplicació, a l'hora que incorpora les últimes novetats legislatives en matèria de gestió dels fons NextGenerationEU.

D'acord amb el ja esmentat apartat 2.2 s'ha de preveure la revisió del Pla de Mesures Antifrau a les acaballes de cada any.

La voluntat de l'Ajuntament de Tarragona és que aquest Pla de Mesures Antifrau no sigui un document aïllat que s'aprova per donar compliment a l'exigència de l'Ordre 1030/2021 i que vagi més enllà.

En aquest moment s'està treballant en un Pla d'integritat que abasti tota la institució i s'ha previst que aquest Pla de Mesures Antifrau passi a ser part integrant d'aquest i, per tant, la seva vigència anirà més enllà del fons NGEU.

1 DADES BÀSIQUES AJUNTAMENT DE TARRAGONA

Adreça	CIF	CENS ANY	Càrrecs electes	Secretaria/intervenció	Pressupost ingressos/ despeses 2023	Plantilla funcionaris/ laborals/ altres
Plaça de la Font, 1 Tarragona Telèfon 977296100 Fax 977296118 ajuntament@tarragona.cat	P4315000B	134.883 persones 2022	27	Sr. Joan Anton Font Monclús Sr. José Fernando Chicano Jávega	187.370.499 €	1251 61 65

1.1 ÀMBIT COMPETENCIAL

1.1.1 LES COMPETÈNCIES DELS ENS MUNICIPALS:

El municipi, per a la gestió dels seus interessos i en l'àmbit de les seves competències, pot promoure activitats i prestar els serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal.

Aquestes competències municipals i locals venen regulades en la Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia de Catalunya; en la Llei 7/1985, de 2 d'abril reguladora de les Bases de Règim Local; i en el Reial Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

Competències pròpies

Article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local:

Urbanisme: planejament, gestió, execució i disciplina urbanística. Protecció i gestió del patrimoni històric. Promoció i gestió de l'habitatge de protecció pública amb criteris de sostenibilitat financera. Conservació i rehabilitació de l'edificació.

Medi ambient urbà: en particular, parcs i jardins públics, gestió dels residus sòlids urbans i protecció contra la contaminació acústica, lumínica i atmosfèrica a les zones urbanes.

Abastament d'aigua potable a domicili i evacuació i tractament d'aigües residuals.

Infraestructura viària i altres equipaments de la seva titularitat.

Avaluació i informació de situacions de necessitat social i l'atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social.

Policia local, protecció civil, prevenció i extinció d'incendis.

Trànsit, estacionament de vehicles i mobilitat. Transport col·lectiu urbà.

Informació i promoció de l'activitat turística d'interès i àmbit local.

Fires, proveïments, mercats, llotges i comerç ambulant.

Protecció de la salubritat pública.

Cementiris i activitats funeràries.

Promoció de l'esport i instal·lacions esportives i d'ocupació del temps lliure.

Promoció de la cultura i equipaments culturals.

Participar en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria i cooperar amb les administracions educatives corresponents en l'obtenció dels solars necessaris per a la construcció de nous centres docents. La conservació, manteniment i vigilància dels edificis de titularitat local destinats a centres públics d'educació infantil, d'educació primària o d'educació especial.

Promoció en el seu terme municipal de la participació dels ciutadans en l'ús eficient i sostenible de les tecnologies de la informació i les comunicacions.

La resta de competències pròpies determinades per la legislació sectorial.

L'article 84.2 de la Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia de Catalunya també atorga als municipis les següents competències pròpies:

L'ordenació i la gestió del territori, l'urbanisme i la disciplina urbanística i la conservació i el manteniment dels béns de domini públic local.

La planificació, la programació i la gestió d'habitatge públic i la participació en la planificació en sòl municipal de l'habitatge de protecció oficial.

L'ordenació i la prestació de serveis bàsics a la comunitat.

La regulació i la gestió dels equipaments municipals.

La regulació de les condicions de seguretat en les activitats organitzades en espais públics i en els locals de concurrència pública. La coordinació mitjançant la Junta de Seguretat dels diversos cossos i forces presents al municipi.

La protecció civil i la prevenció d'incendis.

La planificació, l'ordenació i la gestió de l'educació infantil i la participació en el procés de matriculació en els centres públics i concertats del terme municipal, el manteniment i l'aprofitament, fora de l'horari escolar, dels centres públics i el calendari escolar.

La circulació i els serveis de mobilitat i la gestió del transport de viatgers municipal.

La regulació de l'establiment d'autoritzacions i promocions de tot tipus d'activitats econòmiques, especialment les de caràcter comercial, artesanal i turístic i foment de l'ocupació.

La formulació i la gestió de polítiques per a la protecció del medi ambient i el desenvolupament sostenible.

La regulació i la gestió dels equipaments esportius i de lleure i promoció d'activitats.

La regulació de l'establiment d'infraestructures de telecomunicacions i prestació de serveis de telecomunicacions.

La regulació i la prestació dels serveis d'atenció a les persones, dels serveis socials públics d'assistència primària i foment de les polítiques d'acollida dels immigrants.

La regulació, la gestió i la vigilància de les activitats i els usos que es duen a terme a les platges, els rius, els llacs i la muntanya.

Altres competències

Article 7.4 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local

Les entitats locals només podran exercir competències diferents de les pròpies i de les atribuïdes per delegació quan no es posi en risc la sostenibilitat financera del conjunt de la Hisenda municipal, d'acord amb els requeriments de la legislació d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera i no s'incorri en un supòsit d'execució simultània del mateix servei públic amb una altra administració pública. A aquests efectes, seran necessaris i vinculants els informes previs de l'Administració competent per raó de matèria, en el qual s'assenyali la inexistència de duplicitats, i de l'Administració que tingui atribuïda la tutela financera sobre la sostenibilitat financera de les noves competències.

1.1.2 EL CARTIPÀS MUNICIPAL-

El cartipàs municipal defineix les competències de cada membre de l'equip de govern. El cartipàs es troba publicat i és accessible des dels enllaços a la [seu electrònica de l'Ajuntament de Tarragona](#) i el [portal de la transparència](#).

1.1.3 LA JUNTA DE GOVERN LOCAL

La composició de la Junta de Govern Local es pot trobar en el següent enllaç:

<https://www.tarragona.cat/lajuntament/govern/junta-de-govern-local>

Pel mateix ordre de la relació, els esmentats tinents i tinentes d'alcalde substituiran l'alcalde en els casos de vacant, absència o malaltia.

La Junta de Govern Local es reuneix els divendres a les 13 h.

Competències de la Junta de Govern delegades per l'Alcaldia:

Aprovar els instruments de planejament de desenvolupament del planejament general quan no estigui expressament atribuïda al Ple la competència, així com la dels instruments de gestió urbanística i dels projectes d'urbanització.

Aprovar els encàrrecs de gestió a empreses municipals quan l'alcalde sigui l'òrgan competent en matèria de contractació.

Aprovar els convenis que tinguin contingut econòmic, excepte convenis de subvencions nominatives.

Resoldre l'ocupació privativa de domini públic de les zones verdes i dels immobles o terrenys qualificats d'equipaments.

1.1.4 LA JUNTA DE PORTAVEUS

La Junta de Portaveus és l'òrgan municipal constituït sota la presidència de l'alcalde per tots els portaveus dels grups municipals.

La composició de la Junta de Portaveus és la següent:

<https://www.tarragona.cat/lajuntament/govern/portaveus-dels-grups-municipals>

Competències de la Junta de Portaveus:

Les seves funcions són presentar mocions al plenari i assessorar l'alcalde en les qüestions d'ordre al Plenari, i en especial, per prendre les decisions extraordinàries a què fa referència l'apartat 1, j) de l'art. 21 de la Llei 7/85.

La Junta de Portaveus es reunirà almenys 4 vegades l'any per fer un repàs de la política municipal en general, tractar d'una manera genèrica de la marxa de l'Ajuntament i de la ciutat i de les característiques generals de l'organització municipal. Qualsevol membre de la Junta podrà proposar a l'alcalde que la convoqui. L'alcalde dictaminarà si l'assumpte que es proposa és propi de la Junta o no.

1.2 DADES ECONÒMIQUES

1.2.1 PRESSUPOST

El pressupost i les Bases d'execució es troben publicades i són accessibles a través del següent [enllaç](#) al Portal de la transparència de l'Ajuntament de Tarragona.

1.2.2 COMPTE GENERAL

La informació relativa al compte general de l'Ajuntament es troba publicada i és accessible a través del següent [enllaç](#).

1.2.3 PLA ESTRATÈGIC DE SUBVENCIONS

La informació sobre el Pla Estratègic de Subvencions es troba publicada i és accessible a través del següent [enllaç](#) de l'Ajuntament.

1.2.4 GESTIÓ I ACTIVITAT MUNICIPAL

Les Memòries anuals de la Secretaria General de l'Ajuntament es troben publicades i són accessibles a través del següent [enllaç](#).

1.2.5 SISTEMA DE CONTROL I DADES

El pla d'acció es troba publicat i és accessible a través del següent [enllaç](#).

2 INTRODUCCIÓ PRÈVIA

2.1 CONTEXT

En el context de la crisi de la COVID-19, la Comissió Europea va reforçar el marc actual d'ajuda als Estats membres proporcionant ajudes financeres directes mitjançant una eina innovadora. A tal fi, es va crear el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (en endavant, «Mecanisme» o «El Mecanisme») amb l'objectiu de proporcionar una ajuda financera específica, significativa i eficaç per a intensificar les reformes sostenibles i les inversions públiques connexes en els Estats membres.

És per aquest motiu que els Estats membres van haver d'elaborar plans de recuperació i resiliència. En el cas de l'estat Espanyol -el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència d'Espanya- conegut amb les sigles (PRTR), va ser aprovat per la Comissió Europea el 16 de juny de 2021.

Aquest pla estableix les prioritats d'inversió i reforma i els corresponents paquets d'inversió a finançar a través del mecanisme, amb un desemborsament de l'ajuda a terminis en funció dels progressos realitzats i sobre la base de criteris de referència prèviament definits.

[Veure definició dels Fons Next Generation febrer de 2021, font Generalitat de Catalunya.](#)

[El Reglament \(UE\) 2021/241 del Parlament i del Consell de 12 de febrer de 2021](#) pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència defineix l'execució en règim de gestió directa, de conformitat amb les normes pertinents adoptades en virtut de [l'article 322 del TFUE](#), en particular el [Reglament Financer \(UE, Euratom\) 2018/1046](#) i el [Reglament \(UE, Euratom\) 2020/2092](#) del Parlament Europeu i del Consell. Aquest plantejament comporta el disseny d'instruments específics i l'adaptació dels procediments al marc que es defineix. Així, la Comissió Europea és directament responsable de totes les etapes d'execució del programa, des de l'avaluació dels plans presentats fins a la realització dels pagaments, així com del control de l'execució dels programes.

Amb la finalitat de fer efectives les iniciatives plantejades en el termini definit en el PRTR -entre 2021 i 2026-, les Administracions Públiques han d'adoptar múltiples mesures, entre les quals es troben els procediments de gestió i el model de control, juntament amb la configuració i desenvolupament d'un Sistema de Gestió que faciliti la tramitació eficaç de les sol·licituds de desemborsament als Serveis de la Comissió Europea, conforme als estàndards requerits, tant des del punt de vista formal com operatiu. Així mateix, els Estats membres -en la seva condició de beneficiaris o prestataris de fons en el marc del Mecanisme-, adoptaran totes les mesures adequades per a protegir els interessos financers de la Unió i per a vetllar per a què la utilització dels fons en relació amb les mesures finançades pel Mecanisme s'ajusti al Dret aplicable de la Unió i al nacional, en particular pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos, així com l'exigència d'establir un sistema de control eficaç i eficient que permeti recuperar els imports abonats erròniament o utilitzats de manera incorrecta.

Per tot això, el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública del Govern d'Espanya va aprovar [**L'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència \(d'ara endavant OM de Gestió, o directament OM\)**](#), en la qual s'estableixen les directrius per a garantir el compliment coordinat dels requeriments establerts per la normativa comunitària per a l'execució del PRTR, sent un d'ells el reforç de mecanismes per a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.

Així, en virtut de l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, “tota entitat, decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures dels PRTR haurà de disposar d'un **Pla de mesures antifrau (PMA)** que li permeti garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.”

Tot això deriva dels anomenats sistemes de protecció dels interessos financers de la Unió que es descriuen en el capítol IV i concretament en l'article 22 del REGLAMENT (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer de 2021 pel que s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, article que per la seva importància reproduïm literalment.

Artículo 22

Protección de los intereses financieros de la Unión

1. Al ejecutar el Mecanismo, los Estados miembros, en su condición de beneficiarios o prestatarios de fondos en el marco del Mecanismo, adoptarán todas las medidas adecuadas para proteger los intereses financieros de la Unión y para velar por que la utilización de los fondos en relación con las medidas financiadas por el Mecanismo se ajuste al Derecho aplicable de la Unión y nacional, en particular en lo que se refiere a la prevención, detección y corrección del fraude, la corrupción y los conflictos de intereses. A tal efecto, los Estados miembros establecerán un sistema de control interno eficaz y eficiente y recuperarán los importes abonados erróneamente o utilizados de modo incorrecto. Los Estados miembros podrán recurrir a sus sistemas nacionales habituales de gestión presupuestaria.

2. Los acuerdos a los que se alude en el artículo 15, apartado 2, y en el artículo 23, apartado 1, dispondrán las obligaciones de los Estados miembros de:

- a) comprobar periódicamente que la financiación proporcionada se haya utilizado correctamente de conformidad con todas las normas aplicables y que toda medida de aplicación de las reformas y de los proyectos de inversión en el marco del plan de recuperación y resiliencia se haya aplicado correctamente de conformidad con todas las normas aplicables, en particular en lo que se refiere a la prevención, detección y corrección del fraude, la corrupción y los conflictos de intereses;
- b) tomar las medidas oportunas para prevenir, detectar y corregir el fraude, la corrupción y los conflictos de intereses según se definen en el artículo 61, apartados 2 y 3, del Reglamento Financiero que afecten a los intereses financieros de la Unión y ejercitar acciones legales para recuperar los fondos que hayan sido objeto de apropiación indebida, también con respecto a cualquier medida para la ejecución de las reformas y los proyectos de inversión en el marco del plan de recuperación y resiliencia;
- c) adjuntar a la solicitud de pago:
 - i) una declaración de gestión en la que se indique que los fondos se han utilizado para los fines previstos, que la información presentada con la solicitud de pago es completa, exacta y fiable y que los sistemas de control establecidos ofrecen las garantías necesarias de que los fondos se han gestionado de conformidad con todas las normas aplicables, en particular las normas relativas a la prevención de conflictos de intereses, del fraude, de la corrupción y de la doble financiación procedente del Mecanismo y de otros programas de la Unión, de conformidad con el principio de buena gestión financiera; y
 - ii) un resumen de las auditorías y los controles realizados, incluidas las deficiencias detectadas y las medidas correctivas adoptadas;
- d) recabar, a efectos de auditoría y control del uso de fondos en relación con las medidas destinadas a la ejecución de reformas y proyectos de inversión en el marco del plan de recuperación y resiliencia, en un formato electrónico que permita realizar búsquedas y en una base de datos única, las categorías armonizadas de datos siguientes:
 - i) el nombre del perceptor final de los fondos;
 - ii) el nombre del contratista y del subcontratista, cuando el perceptor final de los fondos sea un poder adjudicador de conformidad con el Derecho de la Unión o nacional en materia de contratación pública;
 - iii) los nombres, apellidos y fechas de nacimiento de los titulares reales del perceptor de los fondos o del contratista, según se define en el artículo 3, punto 6, de la Directiva (UE) 2015/849 del Parlamento Europeo y del Consejo ⁽²⁹⁾;
 - iv) una lista de medidas para la ejecución de reformas y proyectos de inversión en el marco del plan de recuperación y resiliencia, junto con el importe total de la financiación pública de dichas medidas y que indique la cuantía de los fondos desembolsados en el marco del Mecanismo y de otros fondos de la Unión;

⁽²⁹⁾ Directiva (UE) 2015/849 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de mayo de 2015, relativa a la prevención de la utilización del sistema financiero para el blanqueo de capitales o la financiación del terrorismo, y por la que se modifica el Reglamento (UE) n.º 648/2012 del Parlamento Europeo y del Consejo, y se derogan la Directiva 2005/60/CE del Parlamento Europeo y del Consejo y la Directiva 2006/70/CE de la Comisión (DO L 141 de 5.6.2015, p 73).

e) autorizar expresamente a la Comisión, a la OLAF, al Tribunal de Cuentas y, cuando proceda, a la Fiscalía Europea a ejercitar los derechos que les reconoce el artículo 129, apartado 1, del Reglamento Financiero y obligar a todos los perceptores finales de los fondos desembolsados para las medidas de aplicación de las reformas y los proyectos de inversión incluidos en el plan de recuperación y resiliencia, o a todas las demás personas o entidades que intervengan en su aplicación, y autorizar expresamente a la Comisión, a la OLAF, al Tribunal de Cuentas y, cuando proceda, a la Fiscalía Europea a ejercitar los derechos que les reconoce el artículo 129, apartado 1, del Reglamento Financiero, y a imponer obligaciones similares a todos los perceptores finales de fondos;

f) conservar los documentos de conformidad con el artículo 132 del Reglamento Financiero.

3. Los datos personales mencionados en el apartado 2, letra d), del presente artículo solo serán tratados por los Estados miembros y por la Comisión a los efectos y duración de la correspondiente auditoría de la aprobación de la gestión presupuestaria y de los procedimientos de control relacionados con la utilización de los fondos relacionados con la aplicación de los acuerdos a que se refieren los artículos 15, apartado 2, y 23, apartado 1. En el marco del procedimiento de aprobación de la gestión de la Comisión, de conformidad con el artículo 319 del TFUE, el Mecanismo estará sujeto a la presentación de informes en el marco de la información financiera y de rendición de cuentas integrada a que se refiere el artículo 247 del Reglamento Financiero y, en particular, por separado, en el informe anual de gestión y rendimiento.

4. La Comisión pondrá a disposición de los Estados miembros un sistema de información y seguimiento integrado e interoperable, que incluya una única herramienta de extracción de datos y puntuación de riesgos, para acceder y analizar los datos correspondientes, con el fin de que los Estados miembros apliquen de manera generalizada dicho sistema, en particular, con el apoyo del Instrumento de Apoyo Técnico.

5. Los acuerdos contemplados en el artículo 15, apartado 2, y en el artículo 23, apartado 1, dispondrán asimismo el derecho de la Comisión a reducir proporcionalmente la ayuda en el marco del Mecanismo y a cobrar todo importe adeudado al presupuesto de la Unión o a solicitar el reembolso anticipado del préstamo en caso de fraude, corrupción o conflicto de intereses que afecte a los intereses financieros de la Unión y que no haya corregido el Estado miembro, o en caso de incumplimiento grave de alguna obligación derivada de dichos acuerdos.

Cuando decida sobre el importe de la recuperación y reducción, o el importe que deba reembolsarse anticipadamente, la Comisión respetará el principio de proporcionalidad y tendrá en cuenta la gravedad del fraude, de la corrupción o del conflicto de intereses que afecte a los intereses financieros de la Unión, o la gravedad del incumplimiento de obligaciones. El Estado miembro en cuestión tendrá la oportunidad de presentar sus observaciones antes de que se proceda a la reducción de la ayuda o se solicite el reembolso anticipado.

L'Ajuntament de Tarragona, com a entitat executora del PRTR, recull en el present document el seu Pla de Mesures Antifrau amb els requisits d'obligat compliment, tant pel personal al seu servei com per tercers que es relacionin, directa o indirectament amb ell, d'acord amb el que estableix la normativa comunitària, estatal, autonòmica i local, respectivament.

Per a la realització del present document s'han tingut en compte la normativa i directrius de la Comissió Europea, el Govern de l'Estat i la Generalitat de Catalunya.

Per la seva importància, en l'elaboració d'aquest Pla de Mesures Antifrau de l'Ajuntament de Tarragona, s'han tingut en compte especialment:

- L'article 22 del Reglament UE 2021/241, ja esmentat.
- La Directiva UE 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol, que estableix les normes mínimes relatives a la definició de les infraccions penals i de les sancions relatives a la lluita contra el frau i altres activitats il·legals que afecten als interessos financers de la Unió Europea, i realitza la definició legal de corrupció activa i passiva als efectes de la pròpia directiva.
- La Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP). La transposició de la normativa comunitària incrementa la importància dels requeriments de publicitat, transparència i concurrència en la contractació pública i introdueix elements que són propis

de la lluita contra el frau, com és el cas de la regulació de les prohibicions de contractació i els conflictes d'interessos. L'art. 64 de la LCSP està dedicat específicament a la lluita contra la corrupció i la prevenció i detecció de conflictes d'interessos que puguin influir negativament en la transparència del procediment i en la igualtat de tracte dels licitadors. Es crea l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació (art. 332), com a òrgan encarregat de vetllar per l'aplicació correcta de la legislació, promoure la concurrència i combatre les il·legalitats amb relació a la contractació pública.

- La Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, que estableix l'obligatorietat de publicar els ajuts a la Base de dades Nacional de Subvencions (BDNS), com a eina que garanteix la publicitat i transparència en els processos de concessió d'ajuts i com a element de lluita contra el frau i el doble finançament.
- La Disposició Addicional 25^a de la Llei General de Subvencions regula el Servei Nacional de Coordinació Antifrau configurat com a òrgan encarregat de coordinar les accions encaminades a protegir els interessos financers de la Unió Europea contra el frau, en col·laboració amb l'Oficina Europea de Lluita Contra Frau (OLAF), i al que li corresponen les següents funcions:
 - Dirigir la creació i posada en marxa de les estratègies nacionals i promoure els canvis legislatius i administratius necessaris per protegir els interessos financers de la Unió Europea,
 - Identificar les possibles deficiències dels sistemes nacionals per a la gestió de fons de la Unió Europea
 - Establir els canals de coordinació i informació sobre irregularitats i sospites de frau entre les diferents institucions nacionals i l' OLAF, i
 - Promoure la formació per a la prevenció i lluita contra el frau.
- El Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, mitjançant el qual: s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència; es regula el funcionament i intervenció de les Administracions Públiques en objectius vinculats als projectes assignats en el PRTR i sota els principis d'agilitat, celeritat, simplicitat i claredat en els procediments, processos i execució de tasques; determina els mecanismes de governança del PRTR i assigna al Ministeri d'Hisenda (Secretària General de Fons Europeus) la funció d'actuar com a autoritat responsable davant les institucions europees i a la Intervenció General de l'Administració de l'Estat les funcions d'autoritat de control que exercirà la supervisió dels expedients mitjançant la fiscalització de tots els actes.
- L'Ordre HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès en els procediments que executen el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència
- També com a normativa pròpia, s'ha tingut en compte el Codi ètic i de bon govern de l'Ajuntament de Tarragona.
- La Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció

2.2 OBJECTE DEL PLA

Tots els PMA, i aquest no n'és l'excepció, tenen per objecte prevenir, detectar i corregir per evitar l'aparició de frau, tant a nivell intern com extern, vinculat als projectes, subprojectes i actuacions desenvolupades en el marc del PRTR i es projecta sobre tota actuació finançada amb fons Next Generation UE des del seu inici fins a la seva conclusió o finalització.

Per tant, és objecte d'aquest Pla concretar les mesures de control del risc de frau a l'Ajuntament de Tarragona, especialment en l'àmbit d'execució dels fons Next Generation EU, en el marc del MRR, tenint en compte les seves competències en matèria de frau.

El Pla s'estableix de durada indefinida, i com a part de les mesures d'integritat global de l'Ajuntament de Tarragona. El Pla serà revisat de forma periòdica, cada any coincidint amb el tancament de l'exercici, és a dir, a 31 de desembre, i en tot cas, l'avaluació del risc, impacte i probabilitat de risc de frau en els processos clau de l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (mapa de riscos) es revisarà amb caràcter bianual, o quan s'hagi detectat algun cas de frau, o quan es produeixin canvis significatius en els procediments.

Aquest Pla abordarà els principals riscos de frau de manera específica, tenint en compte els quatre elements fonamentals en el cicle contra el frau:

- **La prevenció**
- **La detecció**
- **La correcció**
- **La persecució**

El Pla de mesures antifrau contempla també el procediment establert per l'Ordre HFP 55/2023, de 24 de gener, per al tractament dels possibles conflictes d'interès, tenint en compte que, si bé l'existència d'un possible conflicte d'interès no determina necessàriament l'existència de frau, no resoldre aquest conflicte d'interès a temps sí que podria portar a una situació de frau. Un conflicte d'interès no resolt constituïria, per tant, un indicador d'un possible frau. Així, la primera de les fases en les quals es pot evidenciar la possible concurrència de frau és la situació de conflicte d'interessos no resolt, és a dir, quan el/els afectat/s no s'ha/n abstingut degudament o no ha/n estat/s recusat/s, en cas que concorreguessin situacions de conflicte d'interessos o se n'hagués tingut coneixement, respectivament.

Conforme això, el PMA de l'Ajuntament de Tarragona assegurarà que totes les parts interessades comprenguin perfectament les seves responsabilitats i obligacions, i que es transmeti el missatge, dins i fora de l'organisme en qüestió, a tots els beneficiaris potencials en el marc del MRR que l'Ajuntament de Tarragona ha adoptat un plantejament coordinat per a combatre el frau i vetllarà pel compliment del procediment establert per l'Ordre Ministerial HFP 55/2023, de 24 de gener.

La combinació d'una avaluació del risc de frau, mesures adequades de prevenció i detecció, i una recerca coordinada en el moment adequat per part de totes les persones implicades, reduirà considerablement el risc de frau i constituirà a més un important mètode dissuasiu.

D'acord amb les especificacions de l'article 6.5 de l'OM HFP 1030/2021, de 29 de setembre, el present Pla de mesures antifrau conté els següents requisits mínims:

- i. Estructura les mesures antifrau de manera proporcionada al voltant dels quatre elements clau del “cicle antifrau”: prevenció, detecció, correcció i persecució.
- ii. Preveu la realització d'una avaluació del risc, impacte i probabilitat de risc de frau en els processos clau de l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, així com la seva revisió periòdica, bianual, i també quan s'hagi detectat algun cas de frau, o hi hagi canvis significatius en els procediments.
- iii. Defineix mesures preventives adequades i proporcionades, ajustades a les situacions concretes, per a reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable.
- iv. Preveu l'existència de mesures de detecció ajustades als senyals d'alerta i definir el procediment per a la seva aplicació efectiva.
- v. Defineix les mesures correctives pertinents quan es detecta un cas sospitós de frau, amb mecanismes clars de comunicació de les sospites de frau.
- vi. Procedeix a l'establiment de processos adequats per al seguiment dels casos sospitosos de frau i la corresponent recuperació del Mecanisme de Recuperació i Resiliència usat fraudulentament.
- vii. Defineix dels procediments de seguiment per a revisar els processos, procediments i controls relacionats amb el frau efectiu o potencial, que es trameten al Comitè Antifrau per a la corresponent revisió de l'avaluació del risc de frau.
- viii. Defineix procediments relatius a la prevenció i correcció de situacions de conflictes d'interès conforme al que s'estableix en els apartats 1 i 2 de l'article 61 del Reglament Financer de la UE. En particular, resultarà obligatòria la subscripció d'una **Declaració d'Absència d'Interès (Annex 7)** pels qui participin en els procediments d'execució del PRTR, la comunicació al superior jeràrquic de l'existència de qualsevol potencial conflicte d'interessos i l'adopció per aquest de la decisió que, en cada cas, correspongui.

El present Pla de Mesures Antifrau està subjecte a la [Directiva \(UE\) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió, al Reglament \(UE, Euratom\) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió](#) (d'ara endavant, Reglament Financer de la UE), així com a la [Llei 11/2021, de 9 de juliol, de mesures de prevenció i lluita contra el frau fiscal](#).

Així mateix, s'ha tingut especialment consideració les orientacions elaborades per l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF) destacant-se els següents documents: [“Detecció de documents falsificats en l'àmbit de les accions estructurals”](#); [“Detecció de conflictes d'interessos en els procediments de contractació pública en el marc de les accions estructurals”](#); [“Recopilació de casos anònims: accions estructurals”](#) i, finalment, [la nota informativa sobre els indicadors de frau al FEDER, al FSE i al FC \(COCOF 09/003/00 del 18 de febrer de 2009\)](#).

Finalment, per a l'elaboració del Pla, s'ha pres com a referència tant la [“Guidance Note on fraud risk assessment for 2014-2020”](#) en la qual es desenvolupen mesures efectives i proporcionades contra el risc aplicant l'Article 125.4 c) [del Reglament \(UE\) 1303/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de desembre de 2013](#), com la [Comunicació de la Comissió \(2021/C 121/01\)](#) d'orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos conformement al Reglament Financer. També s'ha tingut en compte, entre d'altres, com a compendi de moltes de les qüestions plantejades, el document de [“La gestió dels Conflictes d'interès en el sector públic de Catalunya”](#) del Parlament de Catalunya, Oficina Antifrau, Barcelona desembre de 2016. (DL.B.24847-2016)

2.3 ÀMBIT D'APLICACIÓ

L'Ajuntament de Tarragona és, conforme a la normativa ja referenciada, entitat executora del PRTR. D'acord al que es disposa en l'art. 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, tota entitat executora haurà de disposar d'un Pla de Mesures Antifrau, (PMA), per la qual cosa els principis, mesures i actuacions incloses en el present Pla s'aplicaran als diferents òrgans i a tots aquelles persones que hi intervinguin com a gestors, òrgans de control i/o responsables de la gestió dels diferents projectes, subprojectes, actuacions i activitats finançades amb fons NGEU a càrrec al Mecanisme de Recuperació i Resiliència, o bé que hi participin en qualsevol fase o procés, de manera directa o indirecta. De la mateixa manera caldrà tenir en consideració les obligacions que es deriven de l'aplicació de l'Ordre HFP/55/2023.

Aquest Pla de Mesures de Antifrau és aplicable en sentit ampli a tot l'Ajuntament de Tarragona, incloent, organismes autònoms i fundacions que en depenguin, en particular:

- a) Institut Municipal de Serveis Socials de Tarragona
- b) Patronat Municipal d'Esports
- c) Patronat Municipal de Turisme
- d) Fundació Tarragona Cultura i Coneixement

Tenint en compte les peculiaritats del règim jurídic i institucional dels diferents ens adscrits a l'Ajuntament de Tarragona, així com les especificitats dels projectes que puguin executar, els òrgans gestors responsables dels projectes, subprojectes i actuacions podran establir les especialitats que estimin necessàries per a adaptar, si fos necessari, aquest Pla als seus respectius àmbits, sempre que aquestes adaptacions no contradiguin els principis establerts en aquest, i en tot cas, l'ampliïn en les seves competències i necessitats, principalment pel què fa al cicle antifrau i per tant a la prevenció, detecció, correcció i persecució del frau, incloent el preceptiu i obligatori mapeig de riscos individualitzat, i molt especialment pel que fa a la formació del personal exposat al risc. En cas que els ens referits més amunt no disposessin d'un sistema de comunicació o bústia d'informacions i/o denúncies, podran utilitzar la que disposa aquest Ajuntament, accessible a través del següent [enllaç](#).

2.4 GLOSSARI DE TERMES, ABREVIACIONS I SIGLES

A continuació, s'introdueix un breu glossari amb aquells termes més utilitzats al llarg del present document, amb l'objectiu d'assegurar la correcta interpretació i comprensió de l'abast de cadascun d'ells:

- Bandera vermella: senyal d'alarma/indicador de la possibilitat que pugui existir un risc de frau.
- Comitè Antifrau: Unitat responsable del disseny de l'estratègia de lluita contra el frau sobre el que s'ha elaborat el PMA. Té atribuïdes les funcions de seguiment, actualització i avaluació del resultat del PMA; supervisar l'avaluació i indicadors de risc; analitzar els assumptes que poguessin ser constitutius de frau o corrupció i, si escau, redactar una proposta d'elevació a l'òrgan competent.
- Conflicte d'interès (CI): es produeix conflicte d'interessos quan els agents financers i altres persones que participen en l'execució i gestió vegin compromès l'exercici imparcial i objectiu de les seves funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

- **Control:** els sistemes de control establerts pels Estats membres tenen com a funció assegurar que es duu a terme una gestió eficaç i financerament adequada. Per a això, diverses instàncies duran a terme controls i auditories de les operacions, juntament amb comprovacions de la qualitat i auditories dels propis sistemes de seguiment i control.
- **Corrupció:** amenaça especialment greu per als interessos financers de la Unió que, en molts casos, pot estar també vinculada a una conducta fraudulenta. Per exemple, davant el pagament de suborns per a influir en el criteri o la valoració discrecional d'un funcionari públic, l'acceptació d'aquests suborns amb independència de les disposicions legals o reglamentàries aplicables al país d'aquest funcionari públic o a l'organització internacional de què es tracti.
- **Entitat decidora:** departaments ministerials amb dotació pressupostària en el PRTR, als quals correspon la responsabilitat de la planificació i seguiment de les Reformes i Inversions, així com del compliment de les fites i objectius d'aquestes.
- **Entitat executora:** entitat responsable de l'execució dels Projectes (departaments ministerials i entitats de l'Administració General de l'Estat - AGE) o Subprojectes (departaments ministerials, entitats de la AGE, Administracions Autonòmica i Local i altres participants del sector públic) sota els criteris i directrius de l'entitat decidora.
- **Frau:** qualsevol acte o omissió relacionat amb la utilització o la presentació de declaracions o de documents falsos, inexactes o incomplets; l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació; i/o el desviament d'aquests mateixos fons amb altres fins.
- **Irregularitat:** tot incompliment del Dret de la Unió o del Dret nacional relatiu a la seva aplicació, derivat d'un acte o omissió d'un operador econòmic que participa en l'execució, que tingui o pugui tenir un efecte perjudicial en el pressupost de la Unió en imputar a aquest una partida de despesa injustificada.
- **Llista de Comprovació o check-list:** document que conté la relació de requisits i documentació necessaris per a formalitzar un determinat tràmit, i que haurà de ser emplenada pel responsable de comprovar aquests requisits i de rebre l'esmentada documentació, deixant constància d'això mitjançant la seva signatura i data.
- **Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF):** entitat creada per les institucions comunitàries de la Unió Europea (UE) per a protegir els seus interessos financers i les responsabilitats principals dels quals són: dur a terme recerques independents sobre el frau i la corrupció que afecten els fons de la UE, amb la finalitat de vetllar perquè els diners dels contribuents de la UE es destini a projectes que puguin generar creixement i ocupació a Europa; contribuir a reforçar la confiança dels ciutadans en les institucions europees mitjançant la recerca de faltes greus del personal de la UE o de membres de les institucions de la UE; i desenvolupar una sòlida política de lluita contra el frau a la UE.
- **Òrgan gestor:** en l'àmbit de l'entitat executora, òrgan responsable de l'elaboració, signatura i tramitació de l'Informe de gestió del Projecte o Subprojecte.

- Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA): és un dels òrgans de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat. Les seves funcions són les de dirigir la creació i posada en marxa de les estratègies nacionals i promoure els canvis legislatius i administratius necessaris per a protegir els interessos financers de la Unió Europea; identificar les possibles deficiències dels sistemes nacionals per a la gestió de fons de la Unió Europea; establir els llits de coordinació i informació sobre irregularitats i sospites de frau entre les diferents institucions nacionals i la OLAF; i promoure la formació per a la prevenció i lluita contra el frau.

- Sospita de frau: irregularitat que dona lloc a la incoació d'un procediment administratiu i/o judicial amb la finalitat de determinar l'existència d'un comportament intencional, en particular d'un frau en el sentit de l'article 1, apartat 1, lletra a), del Conveni relatiu a la protecció dels interessos financers de les Comunitats Europees establert en l'Acte del consell de 26 de juliol de 1995.

Pel que fa a les abreviacions i sigles utilitzades al llarg del document, s'efectua una relació dels més utilitzats:

- AGE: Administració General de l'Estat
- Art.: article
- BDNS: Base de Dades Nacional de Subvencions
- CI: Conflicte d'interès
- DACI: Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès
- Euratom: Comunitat Europea de l'Energia Atòmica
- EU: Unió Europea
- IGAE: Intervenció General de l'Administració de l'Estat
- LCSP: Llei de Contractes del Sector Públic
- LLO: Llei Orgànica
- OLAF: Oficina Europea de Lluita Contra el Fraude
- OM: Ordre Ministerial
- MRR: Mecanisme de Recuperació i Resiliència
- NGEU: Next Generation Unió Europea
- PMA: Pla de Mesures Antifrau
- PNR: Programes Nacionals de Reforma
- PRTR: Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència
- RD: Real Decret
- SNCA: Servei Nacional de Coordinació Antifrau
- TFUE: Tractat de Funcionament de la Unió Europea
- UE: Unió Europea

3 ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

Resulta essencial que quedin ben definits els diferents nivells de responsabilitat dins d'aquest Pla, alineats amb [l'apartat 4.6. del document de PRTR titulat Control i Auditoria, sobretot en termes de control:](#)

L'Ajuntament de Tarragona ha establert un **sistema d'estructura**, a tres nivells diferenciats: un primer nivell, de caràcter més funcional, que inclou com a òrgan responsable el Comitè Antifrau; un segon nivell, de control intern de les actuacions, encomanat als òrgans interns de control que actuen de manera independent respecte als òrgans de gestió; i un tercer nivell, de control financer, auditoria i controls ex-post dels fons NGEU, que és responsabilitat de la Intervenció General de l'Estat, com a autoritat de control del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, i que actua amb col·laboració dels òrgans de control propis de la resta d'entitats implicades (ajuntaments, comunitats autonòmiques, UE,...)

3.1 PRIMER NIVELL

El primer nivell es correspon amb un contingut funcional dins l'àmbit d'actuació propi de l'entitat, però en el marc del PRTR. Es tracta de controls primaris i bàsics de qualsevol activitat administrativa associada a l'execució d'una actuació emmarcada en l'anomenat mecanisme i la seva missió és donar seguretat en la gestió sobre el compliment de requeriments legals, d'objectius i de bona gestió financera exigits mitjançant procediments administratius ordinaris. En concret, garantir que l'aplicació de les mesures del PRTR satisfà: els coneixements temàtics establerts; el compliment de fites i objectius; la prohibició del doble finançament; l'anàlisi de conflicte d'interessos; la recerca de la corrupció; i el control del frau.

Conforme al que s'ha exposat, l'àmbit d'actuació en aquest primer nivell s'ha estructurat bàsicament en un Comitè Antifrau.

3.1.1 COMITÈ ANTIFRAU

És la unitat responsable del disseny de l'estratègia de lluita contra el frau sobre el que s'ha elaborat el Pla de Mesures Antifrau, del seu seguiment, actualització i avaluació del seu resultat.

3.1.1.1 Persones que el componen:

- a) Secretari/a Municipal o persona en qui delegui (cap o president de l'òrgan col·legiat)
- b) Interventor/a Municipal o persona en qui delegui
- c) Tresorer/a Municipal o persona en qui delegui
- d) Coordinador/a fons NGEU
- e) Director general de RRHH
- f) Responsable o gestor del projecte o subprojecte que siguin convocats, segons l'abast de la reunió que escaigui.
- g) Persona de suport del/la tinent d'alcalde responsable dels Fons Next GenerationEU, que actuarà com a secretari/a amb veu però sense vot.

3.1.1.2 Funcions del Comitè Antifrau:

- a) Vetllar pel compliment dels principis transversals del MRR, continguts en l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre.
- b) Vetllar pel seguiment i implementació del mapa de riscos.
- c) Evitar i lluitar contra el conflicte d'interès, frau i corrupció, donant suport i assessorament a tots els departaments de l'Ajuntament de Tarragona.
- d) Canalitzar les denúncies i/o comunicacions d'indícis de frau, que siguin rebudes a la BÚSTIA DE DENÚNCIES.
- e) Designar la persona interna o externa que en primer nivell analitzarà les denúncies o informacions que es rebin en la bústia i obrir un procediment d'investigació i, una vegada analitzada la situació produïda, en el cas que pogués ser constitutiu de frau o corrupció, valorar i proposar l'elevació de l'assumpte a l'òrgan competent per a la seva remissió a la institució que procedeixi d'acord amb la tipologia i abast del presumpte frau o corrupció.
- f) Realitzar totes les comunicacions al personal de l'organització de l'aprovació i actualització del propi Pla de mesures antifrau i de la resta de comunicacions que en relació amb ell i les seves mesures s'hagin de realitzar.
- g) Divulgar entre el personal de l'organització l'existència de la bústia de denúncies externa de l'SNCA (Infrafraude) per a la comunicació d'informació sobre frauds o irregularitats que afectin fons europeus.
- h) Realitzar i contractar informes i inspeccions relacionades amb els projectes en l'àmbit del PRTR que gestioni l'Ajuntament de Tarragona.
- i) Efectuar els controls que consideri oportuns i adients sobre el compliment de les mesures antifrau i anticorrupció i declaracions de conflicte d'interessos, a aquelles entitats o ens participats per l'Ajuntament de Tarragona.
- j) Supervisar i aprovar l'avaluació de risc als interessos financers de la Unió.
- k) Supervisar la identificació dels indicadors de risc realitzant una tasca tècnica, amb l'objectiu de concretar la planificació de controls que cal realitzar en l'exercici del control de gestió, prioritzant els àmbits en els quals s'observi un major risc.
- l) Instar l'actualització del Pla de mesures antifrau, proposant els indicadors de risc aplicables.
- m) Proposar mesures correctores i de millora dels procediments relatius a la prevenció, detecció, correcció i persecució del conflicte d'interessos, el frau i la corrupció.
- n) Avaluar l'oportunitat d'incorporar aquesta matèria a través de cursos específics en el Pla de Formació de l'organització.

En tots els nivells de control s'ha considerat adient no incloure càrrecs electes ni persones designades per aquests, atenent que les tasques a desenvolupar pel Comitè Antifrau comporten una responsabilitat executiva, que no es pot dissociar de les pròpies responsabilitats que ja assumeixen els servidors públics no electes pels seus propis càrrecs i que no comporta una decisió amb criteris polítics, entesos com d'orientació a la millora de la societat, sinó una mera situació de vigilància i control de compliment en l'execució administrativa de les actuacions incloses en el marc del Pla de Recuperació Transformació i Resiliència que gestioni l'Ajuntament de Tarragona.

3.2 SEGON NIVELL

Control intern d'òrgan independent: És el control de gestió encomanat als òrgans de control intern independents de les diferents Administracions actants (Intervencions Generals i Serveis jurídics; Òrgans de control equivalents en els ens públics), que actuen de manera independent respecte als òrgans que gestionen la despesa. Entre les seves actuacions hi ha la participació en meses de contractació; els informes previs de les bases reguladores de subvencions; el control de legalitat i fiscalització prèvia sobre els actes d'execució de despesa, que és preceptiu i vinculant.

La funció interventora a l'Ajuntament de Tarragona realitza les funcions de fiscalització prèvia i posterior d'acord amb la legislació en vigor i a l'empara del que disposa l'article 4.2 del RD 424/2017 pel qual es regula el règim jurídic del control intern en les entitats del sector públic local (RD 424/2017), i l'article 4.1 del Reial Decret 128/2018, de 16 de març, pel qual es regula el règim jurídic dels funcionaris d'Administració Local amb habilitació de caràcter nacional (RD 128/2018), i exerceix el control intern de la gestió econòmica i financera, amb plena autonomia respecte de les autoritats i altres entitats la gestió de les quals sigui objecte del control.

El RD 424/2017 estableix el marc operacional que esdevé del control intern, el qual s'expressa en les diferents formes en què aquest control intern s'aplica. Aquestes diferències es posen de relleu tant en la metodologia a emprar, com en el seu abast.

Control Permanent i Auditoria Pública constitueixen les formes mitjançant les quals es materialitzarà el control financer i d'eficàcia que, juntament amb la funció interventora, formal i material, integren el cos del control intern econòmic financer en la seva màxima expressió: ambdues modalitats inclouen el control d'eficàcia, que consistirà en verificar el grau de compliment dels objectius programats, del cost i rendiment dels serveis de conformitat amb els principis d'eficiència, estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera en l'ús dels recursos públics locals (art. 29.1 RD 424/2017).

3.2.1 FUNCIÓ INTERVENTORA

3.2.1.1 Intervenció formal

En la seva modalitat de fiscalització prèvia, consistirà en la verificació del compliment dels requisits legals per a l'adopció de l'acord mitjançant examen de documents que prèviament hagin d'estar incorporats a l'expedient.

3.2.1.2 Intervenció material

Té per objecte comprovar la real i efectiva aplicació dels fons públics.

3.2.1.3 Control Permanent

Segons l'art. 29.2 del RD 424/2017, el control permanent s'ha d'exercir sobre l'entitat local i els organismes públics en què es porti a terme la funció interventora, per tal de comprovar, de manera contínua, que el funcionament de l'activitat econòmica-financera del sector públic local s'ajusta a l'ordenament jurídic i als principis generals de bona gestió financera, amb la finalitat última de millorar la gestió en el seu aspecte econòmic, financer, patrimonial, pressupostari, comptable, organitzatiu i procedimental. A aquests efectes, l'òrgan de control pot aplicar tècniques d'auditoria. L'exercici del control permanent comprèn tant les actuacions de control que anualment s'inclouen en el Pla anual de control financer corresponent, com les actuacions que l'ordenament jurídic atribueixi a l'òrgan interventor. (Cal tenir en compte també l'art 4.1. b) Real Decret 128/2018).

3.2.1.3.1 Auditoria Pública

D'acord amb l'article 29.3 del RD 424/2017, l'auditoria pública té per objecte la verificació, realitzada amb posterioritat i efectuada de forma sistemàtica, de l'activitat econòmica-financera del sector públic estatal, mitjançant l'aplicació dels procediments de revisió selectius que estableixi la Intervenció

General de l'Administració de l'Estat. L'auditoria pública abasta, en particular, les següents modalitats: auditoria de comptes, auditoria de compliment i operativa.

a) Auditoria de comptes

Té per objecte la verificació relativa a si els comptes anuals representen en tots els aspectes significatius la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, dels resultats de l'entitat i, si s'escau, de l'execució del pressupost d'acord amb les normes i principis comptables i pressupostaris que li són d'aplicació i contenen la informació necessària per a la seva interpretació i comprensió adequada (art. 29.3 RD 424/2017).

b) Auditoria de compliment

L'auditoria de compliment té com a objecte la verificació que els actes, operacions i procediments de gestió econòmica-financera s'han desenvolupat de conformitat amb les normes que els són d'aplicació [art. 29.3 b) RD 424/2017]

c) Auditoria operativa

L'auditoria operativa té com a objecte l'examen sistemàtic i objectiu de les operacions i procediments d'una organització, programa, activitat o funció pública, amb l'objecte de proporcionar una valoració independent de la seva racionalitat econòmica-financera i la seva adequació als principis de la bona gestió, per tal de detectar les possibles deficiències i proposar les recomanacions oportunes amb vista a la correcció d'aquelles [art.29.3 b) RD 424/2017]).

3.3 TERCER NIVELL

Auditories i controls ex post: És el control financer que actua sobre els altres dos amb plena autonomia respecte a l'òrgan o entitat la gestió de la qual sigui objecte de control. És responsabilitat de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat (IGAE: <https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-es/paginas/inicio.aspx>) com a Autoritat de Control del Mecanisme segons l'article 21 del Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del PRTR, en col·laboració amb les Intervencions Generals dels municipis i Comunitats Autònomes quan calgui.

4 MESURES I PROCESSOS ANTIFRAU I ANTICORRUPCIÓ

4.1 DEFINICIONS BÀSIQUES

D'acord amb el que s'estableix en l'article 3.1 de la Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió, (també anomenada directiva PIF) transposada a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant la Llei orgànica 1/2019, de modificació de la Llei orgànica 10/1995, del Codi Penal, **s'entén per frau** en matèria de despeses qualsevol acció o omissió intencionada relativa a:

- c) En matèria de despeses es defineix el frau com qualsevol acció o omissió intencionada, relativa:
- i. A la utilització o a la presentació de declaracions o de documents falsos, inexactes o incomplets, que tinguin per efecte la percepció o la retenció indeguda de fons procedents del pressupost general de les Comunitats Europees o dels pressupostos administrats per les Comunitats Europees o pel seu compte.
 - ii. A l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui el mateix efecte.
- b) En matèria de despeses relacionades amb els contractes públics, almenys quan es cometin amb ànim de lucre il·lícit per a l'autor o una altra persona, causant una pèrdua per als interessos financers de la Unió, qualsevol acció o omissió relativa a:
- i. L'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,
 - ii. L'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui el mateix efecte,
 - iii. L'ús indegut d'aquests fons o actius per a fins diferents dels que van motivar la seva concessió inicial i que perjudiqui els interessos financers de la Unió.

La Comissió Europea utilitza la **definició àmplia de corrupció** adoptada pel Programa Mundial contra la Corrupció gestionat per les Nacions Unides: «abús de poder per a profit personal».

Els conceptes de corrupció activa i passiva es contenen en el article 4, apartat 2:

- a) Als efectes de la present Directiva, s'entendrà per corrupció passiva l'acció d'un funcionari que, directament o a través d'un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'un avantatge, per tal que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.
- b) Als efectes d'aquesta Directiva, s'ha d'entendre per corrupció activa l'acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o a través d'un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un funcionari, per a ell o per a un tercer, per tal que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

La Directiva PIF indica que els Estats membres adoptaran les mesures necessàries per garantir que el frau que afecti els interessos financers de la Unió constitueixi una infracció penal quan es cometin intencionadament, concretant un règim sancionador a l'article 7.

Cal destacar que l'existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau; la concurrència d'intencionalitat és un element essencial en el frau, element que no cal que es doni perquè existeixi irregularitat.

En l'article 7 de la citada Directiva (UE) 2017/1371, s'estableix el règim sancionador per a aquelles infraccions penals que es comenten intencionadament. El Codi Penal recull el règim sancionador aplicable a nivell nacional.

Les entitats, autoritats i personal de l'Ajuntament de Tarragona que participin en l'execució d'actuacions del PRTR hauran d'aplicar mesures proporcionades contra el frau.

El sistema de mesures antifrau s'estructura a partir dels següents àmbits bàsics que constitueixen l'anomenat cicle de lluita contra el frau, amb la finalitat de reduir la seva aparició al mínim possible: prevenció, detecció, correcció i persecució.

4.2 PREVENCIÓ

Amb l'objectiu de reduir el risc residual de frau seran aplicables les següents mesures preventives:

4.2.1 ACORD INSTITUCIONAL DE LLUITA CONTRA EL FRAU – ANNEX N° 1

El Consell Plenari de l'Ajuntament de Tarragona va adoptar un Acord Institucional de lluita contra el frau que ja es va publicar en el web municipal.

Totes les autoritats i personal funcionari laboral i eventual de l'Ajuntament de Tarragona que intervinguin en la gestió, execució i actuacions, finançades amb el Mecanisme de Recuperació i Resiliència emplenaran la declaració relativa a la manifestació clara i contundent que l'òrgan gestor es compromet a aconseguir els més alts estàndards ètics en la lluita contra el frau (DACI).

4.2.2 COMPROMÍS ANTIFRAU EN LES NOTIFICACIONS D'AJUDES

El compromís de lluita contra el frau dels beneficiaris finals de les ajudes es transmetrà de manera obligatòria a través de les notificacions de concessió d'ajudes i els contractes. Els perceptors finals dels ajuts/fons Next GenerationEU han de manifestar el compromís de complir amb totes les mesures antifrau establertes en la normativa europea, estatal, autonòmica i local contingudes en aquest Pla.

Així en l'OM HFP/1030/2021 s'estableix com obligatòria la declaració que s'adjunta:

C. Model de declaració de compromís en relació amb l'execució d'accions del pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR)

Sr./Sra., amb DNI, com a titular de l'organisme/Conseller Delegat/Gerent/ de l'entitat, amb NIF, i domicili fiscal en

..... en la condició d'organisme responsable/organisme gestor/beneficiari d'ajudes finançades amb recursos provinents del PRTR/ que participa com a contractista/ant destinatari de l'encàrrec/subcontractista, en el desenvolupament d'actuacions necessàries per la consecució dels objectius definits en el Component XX «.....», manifesta el Compromís de la persona/entitat que representa amb els estàndards més exigents en relació amb el compliment de les normes jurídiques, ètiques i morals, adoptant les mesures necessàries per prevenir i detectar el frau, la corrupció i els conflictes d'interès, comunicant, si escau, a les autoritats que procedeixi els incompliments observats.

Adicionalment, atenent el contingut de la PRTR, es compromet a respectar els principis de l'economia circular i evitar impactes negatius significatius en el medi ambient ("DNSH" per les seves sigles en anglès *«do no significant harm»*) en l'execució de les actuacions dutes a terme en el marc del pla esmenat, i manifesta que no incorre en un doble finançament i que, si escau, no li consta un risc d'incompatibilitat amb el règim d'ajudes d'Estat.

....., XX de de 202X

Sign.

Càrrec:

REF: 2024-2022-11860
Verificable en <https://www.boe.es>

4.2.3 AVALUACIÓ D'IMPACTE I PROBABILITAT DEL RISC: EL MAPA DEL RISCOS – ANNEX N° 4

Es tracta d'una avaluació del risc proactiva, estructurada i específica, realitzada de forma externa, sense intervencions internes i totalment independent. La seva elaboració és l'eix per identificar, mitjançant els mètodes habituals de realització de mapes de riscos, les parts del procés més susceptibles de patir irregularitats, per tal de controlar-les i prendre les mesures necessàries i proporcionades en funció del nivell de risc detectat.

El sistema, a més de la realització de les autoavaluacions i la seva pròpia auditoria i conclusions efectuada per tercers, obligatòria conforme a l'Ordre Ministerial HFP/1030/2021, a tots els departaments més exposats de l'Ajuntament de Tarragona, ha avaluat tots i cadascun dels riscos en totes les fases i per tots els gestors, i controls interns de gestió, pels qui es considera que seran responsables de la gestió dels fons, i per tant com a executors dels mateixos.

El mapa de riscos s'ha elaborat amb finalitat de permanència i seguiment, i sobre els paràmetres més usats en els sistemes de compliment normatiu derivats dels estàndards actualment vigents com el de la ISO 19601 o 37001.

Per a la seva elaboració i partint de què és un element bàsic i fonamental, en la fase d'elaboració del PMA, es va preparar un check list, que es lliurà als responsables des departaments municipals més exposats al risc en el mes de febrer de 2022. Es van realitzar fins a 20 entrevistes personals, complementades per qüestionaris de preguntes específiques.

Es van avaluar les tres fases de la contractació (inicial, licitació i execució).

En el mapa es va concretar i avaluar la contractació de béns i de serveis i per tant les fases de la contractació en tots els departaments i àrees de l'Ajuntament de Tarragona. A més dels riscos avaluats en contractació, es van efectuar recomanacions generals que afecten o incideixen en l'estructura organitzativa dels departaments de l'Ajuntament de Tarragona.

4.2.3.1 Les variables que analitza el mapa de riscos inicial

El mapa de riscos inicial analitza cinc variables, de les quals, excepte la primera, totes obtenen la seva puntuació de forma individual en una escala del 0 al 6 conforme es descriu seguidament. Amb l'obtenció de la seva mitjana aritmètica baremarem el risc en un estadi inicial.

- i) Àrea del Risc (supòsit): Correspon a una breu descripció general referida al fet concret de l'activitat descrita o analitzada.
- ii) Materialització o Conseqüències. La materialització del fet en la concreta activitat de l'entitat, és en si el risc que s'analitza, la materialització del supòsit de fet que podria ser comès o imputat a la persona jurídica, la seva descripció és més àmplia que la genèrica del supòsit de fet, i concreta en l'activitat de la persona jurídica.
- iii) Probabilitat. Les possibilitats objectives que les conseqüències es materialitzin, de forma real o efectiva al llarg de l'activitat en l'entitat, es valoren els antecedents, la tipologia dels mateixos especialment la càrrega subjectiva, i el número d'àrees o departaments afectats.
- iv) Impacte. Anàlisi de la variable del també anomenat dany, en cas de producció de la materialització o conseqüències. Analitza inicialment quins són els impactes que concorren en el risc, analitzant els reputacionals i operacionals, per finalment analitzar els impactes administratius i processals, contenciosos, civils i penals, amb incidència especial a aquest darrer.
- v) Velocitat. Anàlisi de quina forma actuarà l'impacte del risc en cas de produir-se, atenent bàsicament les variables de reputació, operacions i processal, sempre atenent tres ítems, la producció del fet, el seu descobriment i, finalment, materialització dels impactes.

4.2.3.2 Mapa de riscos final

Si el mapa de riscos inicial valora els paràmetres citats en una avaluació inicial, i en determina finalment un grau inicial de risc (RISC BRUT) de conformitat amb uns conceptes generals de risc i de les pròpies activitats i antecedents històrics de l'entitat, conforme les dades de situacions objectives d'anàlisi, com ho són les entrevistes i la documentació del check list; el mapa de riscos final, va un pas més enllà i valora el risc, ja avaluat amb uns paràmetres que situen el risc en el moment concret en el que s'està analitzant en el si de l'entitat (RISC NET) i conforme a dos paràmetres:

- vi) Nivell de control inicial o existent. Descripció del nivell de control que resulta de l'anàlisi dels protocols i procediments existents en l'organització i que permeten la minimització i control del risc en el moment inicial.

- vii) Grau de comprensió del risc. Anàlisi del nivell de comprensió del risc per part dels membres de l'organització, que permet valorar les facilitats en el control d'aquest. A major comprensió, major facilitat de control o diligència deguda en el seu tractament.

Els dos primers paràmetres de nivell de control i grau de comprensió han estat el resultat de les múltiples entrevistes i en ocasions l'ampliació de les mateixes, així com de les comprovacions de contradiccions o aspectes no coincidents entre el manifestat i el finalment comprovat documentalment.

Igualment que en el mapa de riscos inicial, cadascun dels paràmetres es valora o puntua individualment conforme a l'escala ja descrita del zero (0) al sis (6), i s'obté fent mitja amb la puntuació del mapa inicial, la valoració del risc del mapa final de riscos.

Després de l'anàlisi d'aquests paràmetres s'establiran les operacions, mesures o protocols que cal implementar, o millorar, els seus responsables i assignació de recursos, el lapse temporal en el que el risc detectat ha de ser corregit, vigilat o atenuat per, finalment, obtenir l'indicador definitiu. Conforme a això, les valoracions que consten en el mapa de riscos inicial, són merament indicatives, no definitives i susceptibles en tots els casos de variacions en més o menys el valor inicialment determinat en la seva avaluació final. Si en els treballs posteriors a desenvolupar per fer-ne seguiment apareguessin altres riscos no detectats inicialment o algun dels valorats incrementés els paràmetres inicialment analitzats, serà objecte d'addenda al corresponent apartat del mapa de riscos del Pla.

4.2.3.3 Mapa de riscos definitiu

Finalment i com a tancament dels mapes de riscos objectius, obtinguts de paràmetres comprovables, ens endinsem en el mapa hipotètic i de futur o de previsió.

També analitza i valora diferents paràmetres, així en el primer apartat es relacionen els protocols de prevenció o nous controls a implementar, es fa una proposta de millora i es puntua de 0 a 2 la reducció a aplicar a la valoració obtinguda en el mapa de riscos final, qualificant-la de baixa (de 0 a 0,5) alta (de 0,6 a 1,5) i molt alta (de 1,6 a 2).

Aquests darrers apartats, ens situen en un intencional futur del mapa de riscos, però especialment marca els elements de tractament. De forma molt resumida delimita quins són els objectius en el control del risc. Al cap i a la fi doncs, s'efectua un bucle entre les mesures i protocols implementats i a implementar i el control periòdic, degut i constant del model.

4.2.3.4 La fitxa de riscos

Amb la idea de que el mapa de riscos sigui una eina i no un document estàtic i perdut en la gestió dels riscos, es fonamenta la intenció de compactar el mapa de riscos en un fitxa amb la que es pugui fer un seguiment en els supòsits de risc que cal avaluar o supòsits de fet en què s'ha detectat en el mapa de riscos inicial un risc superior a REMOT (de 0 a 0,99 en escala de 0 a 6). Conforme això, es compona l'informe dels següents apartats per a cadascun dels riscos avaluats:

- Tipus/risc
- Conseqüències penals
- Riscos relacionats
- Àrea/departament de risc

MAPA INICIAL
MAPA FINAL
MAPA DEFINITIU

El format de la fitxa del risc s'ha confeccionat amb la finalitat de ser una eina útil i necessària per al correcte funcionament del control de riscos del Pla de Mesures antifrau i de la integritat de l'Ajuntament de Tarragona.

Fusiona el mapa de riscos amb la gestió dels mateixos assenyalant breument els protocols aplicables i els objectius estratègics a aconseguir per part de l'organització.

4.2.3.5 Les puntuacions i valoracions, i les seves escales de risc

Tal i com s'ha configurat el sistema de mapes de riscos, tots els paràmetres a analitzar es puntuen de zero (0) a major, sis (6). D'aquesta forma s'avalua una escala real de (6) qualificacions amb decimals que es corresponen a les següents:

- De 0 a 0,99 remot
- De 1,00 a 1,99 molt baix
- De 2,00 a 2,99 baix
- De 3,00 a 3,99 alt
- De 4,00 a 4,99 molt alt
- De 5,00 a 6,00 extrem

Tots els paràmetres individuals de cadascun dels mapes de riscos inicial, final i definitiu, tindran una puntuació i la suma final per a determinar la mitjana aritmètica que donarà el TOTAL de cadascun dels mapes de riscos, que finalment és avaluat en la mateixa escala de sis qualificacions de REMOT a EXTREM en grau de risc.

El mapa de riscos s'haurà d'avaluar, com a mínim, amb caràcter bianual, per verificar el seu degut anàlisi i aplicació.

És per tant essencial el MAPEIG DE RISCOS, per iniciar el desenvolupament d'un "enfocament estratègic per al sector públic que es basi en dades empíriques i que tingui per objecte atenuar els riscos en matèria d'integritat pública" (integritat), essent el contingut d'aquest enfocament estratègic, el següent:

- anàlisi de problemes: identificació, anàlisi i atenuació de riscos;
- disseny d'estratègies: prioritització d'objectius, consulta i coordinació de polítiques;
- elaboració d'indicadors amb valors inicials, fites i metes;
- redacció del pla d'acció, distribució de les responsabilitats i càlcul dels costos de les activitats;
- implementació, monitorització, avaluació i comunicació dels resultats de la monitorització i avaluació, inclosa l'avaluació prèvia a la implementació.

4.2.4 CODI ÈTIC DE GESTIÓ DELS FONS NEXT GENERATION – ANNEX N° 2

L'Ajuntament de Tarragona disposa d'un [Codi Ètic i de Bon Govern](#), aprovat en data 24 d'octubre de 2018 pel Ple Municipal en sessió ordinària per tal de fomentar la integritat i l'eficiència en l'actuació dels representants públics.

Paral·lelament a la implantació del Pla de Mesures Antifrau l'Ajuntament de Tarragona va elaborar un Codi Ètic específic per a la gestió dels fons NGEU.

La finalitat d'aquest nou Codi Ètic específic de Gestió dels Fons Next Generation és la de dissuadir als defraudadors i aconseguir el màxim compromís possible de les autoritats i el personal de l'Ajuntament de Tarragona per a combatre el frau, així com fomentar la integritat, l'objectivitat, la rendició de comptes i l'honradesa, en tots els nivells i, per tant, aconseguir la integritat institucional, aspectes que ja es predicaven del Codi Ètic prèviament mencionat dirigit als alts càrrecs. No obstant això, la transversalitat dels Fons Next Generation i la implicació d'una nombrosa quantitat de personal de l'Ajuntament en la gestió dels mateixos -que evidentment no es limita únicament a alts càrrecs- fa sorgir la necessitat de disposar d'un nou Codi Ètic específic que contempli les peculiaritats exigides per l'OM 1030/2021, motiu pel qual resulta recomanable posar sobre la taula la necessitat d'unificació i fusió d'ambdós Codis Ètics en un únic codi, aplicable no només a funcionaris que gestionin els fons europeus, sinó també a càrrecs polítics.

4.2.5 FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

Es promourà la participació en jornades, tallers i/o cursos formatius sobre les polítiques de lluita contra el frau tant teòrics com pràctics, dirigits a les autoritats i el personal de l'Ajuntament de Tarragona que intervinguin en la gestió i execució d'actuacions finançades amb el Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

L'Annex III.C.2.b). i. B de l'OM 1030/2021 estableix pel què fa a la formació que:

Les accions formatives s'han d'adreçar a tots els nivells jeràrquics, incloent reunions, seminaris, grups de treball, etc., que fomentin l'adquisició i transferència de coneixements; s'han de centrar en la identificació i avaluació de riscos, l'establiment de controls específics, i l'actuació en cas de detecció de frau, casos pràctics de referència, etc.

Conforme tot això:

- S'ha preparat un material específic de formació que consta publicat a la Intranet municipal i que està a disposició de qualsevol persona de nova incorporació.
- Aquest material específic està disponible al web municipal dels Next Generation i inclou el següent contingut:
 - Els Fons Next Generation: la seva composició, el Pla de la Generalitat de Catalunya i exigències per als beneficiaris
 - Principals continguts dels Plans de Mesures Antifrau: la seva estructura
 - Els Plans d'Integritat a l'Administració local: el sistema d'integritat a les administracions públiques
 - Codi Ètic i de Bon Govern i l'òrgan de garantia del codi ètic
 - Detecció de situacions de conflicte d'interès
 - Mapes de risc
 - Mecanismes de detecció d'incompliments (banderes vermelles i sistemes d'informació i denúncies)
 - Jornades formatives destinades als electes i personal funcionari amb majors responsabilitats i exposats al risc.

Tot el personal, incloent qualsevol persona de nova incorporació, rebrà formació, pel què fa a les conductes ètiques, de lluita contra la corrupció, el conflicte d'interessos i el frau en funció de la seva responsabilitat dins de la organització.

El contingut de totes les actuacions formatives es divulgarà a tot el personal de l'Ajuntament de Tarragona en posició de detectar o estar exposats a les situacions de conflicte d'interessos, frau i corrupció.

Tant el Codi Ètic i de Bon Govern com la Bústia Ètica són de lliure accés i consten publicades a la pàgina web i al Portal de Transparència de l'Ajuntament per a la consulta i la utilització de tot el personal de l'Ajuntament i per qualsevol persona.

Es fomentarà especialment pel COMITÈ ANTIFRAU com a mesura preventiva potestativa dins de la formació i conscienciació, incloure reunions, seminaris, grups de treball, etc. que promoguin l'adquisició i la transferència de coneixements pel què fa a les conductes ètiques i de lluita contra la corrupció, entre d'altres i conforme a les Ordres ministerials HFP1030/2021 i HFP/55/2023, la identificació i avaluació de riscos, l'establiment de controls específics, l'actuació en cas de detecció de frau, així com casos pràctics de referència, i tots aquells materials que des de la Unió Europea, i especialment l'OLAF, es publiquin.

S'han de programar i realitzar formacions en base a aquest PMA, que abasten les següents matèries;

- Els valors ètics en la lluita contra la corrupció i el frau.
- El conflicte d'interessos i la seva detecció, mesures dins de l'Ajuntament de Tarragona per la seva detecció.
- Les fases de la contractació i la lluita contra les pràctiques fraudulentos.
- El Pla de Mesures Antifrau de l'Ajuntament de Tarragona.

4.2.5.1 Comunicació a la ciutadania i als contractistes i subcontractistes

Tot el sistema de lluita contra la corrupció, s'inicia amb el codi ètic de l'Ajuntament de Tarragona, la seva bústia de comunicacions i denúncies, que han de ser de lliure accés a totes les persones que es relacionin amb l'Ajuntament. Aquest sistema haurà de ser degudament comunicat a tota la ciutadania, i molt especialment a tots els tercers que per una raó o una altra es relacionin amb l'obtenció, gestió o execució dels Fons Next Generation, a qui se'ls hi haurà de fer signar que coneixen i que estan degudament informats dels processos ètics i de lluita contra la corrupció de l'Ajuntament de Tarragona.

4.2.6 GESTIÓ I CONTROL INTERN

Tots els departaments i àrees de l'Ajuntament de Tarragona que gestionin projectes dels PRTR i/o que duguin a terme actuacions de control intern com ara supervisió, comprovació i seguiment dissenyades per a executar-se com una resposta proporcionada i enfocada a pal·liar amb eficàcia els riscos que s'hagin identificat en l'avaluació de riscos, han de conèixer i complir els protocols que conté el present document de Pla de Mesures Antifrau.

Per poder complir el contingut del present document, és essencial el seu coneixement i l'estructura que s'ha previst i per això és essencial el coneixement del sistema previst en el Pla de Mesures Antifrau, així com els protocols establerts i les formes de poder informar de situacions que es

considerin irregulars sense haver de patir, per cap concepte ni situació represàlia o actuació contra els seus interessos.

El control intern comporta que, de forma periòdica, es durà a terme en funció del nivell de risc detectat en l'avaluació, un sistema de checking extern o d'autoavaluació per disposar d'informació el més recent i acurada possible sobre l'estat dels riscos detectats.

En concret, l'actuació de comprovació de la gestió se centrarà en els riscos, tot el personal a càrrec de les comprovacions i especialment els caps de servei o aquelles persones que designi el COMITÉ ANTIFRAU, han de conèixer les orientacions de la Comissió Europea i de caràcter nacional sobre els indicadors de frau.

Aquestes actuacions es realitzaran de manera periòdica i en coordinació amb els òrgans de control de Nivell II i, si en fos el cas, del Nivell III, d'acord amb les orientacions de la Comissió Europea i les de caràcter nacional i autonòmic sobre els indicadors de frau.

Per a la prevenció del frau s'ha d'aclarir i segregar el repartiment de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament en tots els òrgans gestors.

Dins del control intern, es tindran en compte les actuacions de major risc que pot dur a terme qualsevol persona física o jurídica intervinent en la mesura.

4.2.7 COMPROVACIÓ I ENCREUAMENT DE DADES

Dins dels límits de la legislació relativa a la protecció de dades, i d'aquí la importància que tots els contractistes i subcontractistes i persones beneficiaris o finalistes dels fons signin degudament en tots els expedients el document de protecció de dades annexat a l'Ordre Ministerial 1030/2021, l'Ajuntament de Tarragona fomentarà la utilització d'eines que optimitzin els processos d'obtenció, emmagatzematge i anàlisi de dades per a l'avaluació de riscos, encreuament de dades amb altres organismes públics o privats del sector (com l'Administració fiscal, altres organismes de les administracions públiques, o les autoritats responsables de la comprovació de crèdit), per tal de detectar possibles situacions d'alt risc fins i tot abans de la concessió dels fons.

Per aquest motiu i per tal de prevenir i evitar el frau, la corrupció i el propi conflicte d'interessos, el personal de l'Ajuntament de Tarragona que gestionin fons de PRTR, en aplicació de l'Ordre HFP/55/2023, es sotmetran, mitjançant el sistema informàtic MINERVA, a l'avaluació de risc de conflicte d'interès.

Tot això per detectar que els beneficiaris i contractistes no han estat sancionats per la comissió d'infraccions en matèria de subvencions, i per dur a terme l'avaluació del risc en les verificacions de la gestió, amb objecte d'identificar de forma efectiva i eficaç els projectes, contractes, contractistes i beneficiaris de major risc o qualsevol altres eines de prospecció de dades. Igualment es cooperarà amb altres organismes públics i/o privats del sector per tal de detectar possibles situacions d'alt risc, fins i tot abans de la concessió dels fons del MRR als beneficiaris.

En cas d'obtenir un resultat positiu en relació amb l'existència de risc de frau, el personal de l'Ajuntament haurà de seguir el procediment tipificat en l'Ordre HFP 55/2023 i, també, conforme el present Pla de Mesures antifrau.

4.3 DETECCIÓ

Una vegada identificada una irregularitat, haurà de determinar-se si la mateixa podria ser sospitosa de ser un frau, entenent aquest com un acte o omissió intencionada, en relació amb la irregularitat detectada.

Els mecanismes, eines i mesures de detecció a executar seran els següents:

4.3.1 AUDITORIES INTERNES

Tal i com s'ha esmentat, es duran a terme controls interns pels òrgans gestors de l'Ajuntament de Tarragona, com de fet ja es realitza en aquests moments en els processos de selecció de projectes i subprojectes, operacions o activitats finançades amb càrrec al Mecanisme de Recuperació i Resiliència en els quals es realitzaran anàlisis exhaustives de les anomalies en coordinació amb l'òrgan independent de control intern (Nivell II), la Intervenció municipal.

Com a resultat d'aquestes auditories i en els casos en els quals es consideri necessari a causa del nivell de risc, s'emetrà informes de control en els quals es reflectiran totes les irregularitats, sospites de frau detectades i frauds al llarg d'un període, segons s'estableixi per l'Autoritat de Control. Per a l'elaboració de l'Informe de Control, es partirà dels resultats obtinguts de les avaluacions de riscos en curs, fins i tot es podran reclamar informes de resultats d'aquests si es considera necessari.

Pel què fa al sistema d'auditoria, l'Ajuntament de Tarragona podrà sol·licitar als tercers intervinents la documentació que consideri oportuna, més enllà d'aquella que s'ha d'emetre pels contractistes i subcontractistes en compliment de les condicions mínimes establertes en l'OM HFP 1030/2021.

Dins d'aquest sistema d'auditoria i autocontrol, cal destacar l'Autodiagnòstic o Autoavaluació que preveu l'Ordre ministerial en el seu Article 6.2, relatiu a la situació de les entitats en matèria de frau, corrupció i conflicte d'interessos: *“A l'efecte d'aconseguir una homogeneïtat en el disseny d'aquestes mesures per part dels participants, i sens perjudici de l'aplicació de mesures addicionals atenent les característiques i els riscos específics de l'entitat de què es tracti, es recull a l'annex II.B.5 un qüestionari d'autoavaluació relativa a l'estàndard mínim”*.

Tal com exigeix l'OM HFP 1030/2021, a l'Ajuntament de Tarragona, de forma inicial i prèvia als treballs de confecció i realització del PMA, es va procedir a realitzar l'auto-diagnòstic, segons informe emès en data 17 de febrer de 2022 per consultor extern (inclòs a l'Annex 4), d'acord amb els formularis II.B.1 a II.B.6 inclosos a l'Ordre.

A efectes de la puntuació d'1 a 4 dels diferents aspectes de risc inclosos al qüestionari, s'han utilitzat criteris aplicables generalment a la valoració dels controls en aquest àmbit: sistematització i evidència, comunicació i difusió, àmbit d'aplicació, etc.

L'Ordre ministerial preveu actualitzar el “Qüestionari de conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció” (Annex II.B.5 de l'Ordre) amb una freqüència anual¹ a l'efecte de verificar l'evolució del compliment dels estàndards mínims previstos a l'Ordre.

¹ S'adjunten com Annex 5, els qüestionaris d'autoavaluació i auditoria corresponents a l'any 2023.

4.3.2 CANAL O BÚSTIA DE DENÚNCIES

L'Ajuntament de Tarragona ja disposa de la bústia ètica a la Intranet municipal i canals interns amb mecanismes adequats i clars de notificació per a informar de les possibles sospites de frau.

La referida bústia és general per informar i denunciar qualsevol tipus d'irregularitat que es vulgui comunicar, però alhora s'ha creat una bústia específica per a la recepció per part de l'Ajuntament de Tarragona de denúncies relatives a les actuacions del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, accessible a través del [següent enllaç](#).

<https://www.tarragona.cat/next-generation>

Les denúncies de la bústia específica per actuacions en el marc del MRR seran tractades mitjançant un protocol específic que salvaguardarà la identitat dels denunciants i que s'annexa com a Annex 3. Les denúncies que es rebin en aquesta seran investigades per personal qualificat i destinat a aquesta funció i determinat pel COMITÈ ANTIFRAU. Amb aquest canal de denúncies i la formació sobre el seu funcionament es pretén facilitar a tot el personal de l'Ajuntament de Tarragona i a les persones que es relacionen amb ell l'ús de l'eina de canal o bústia de denúncies al seu abast, tant per sospites de frau, com de possibles vulnerabilitats del sistema de prevenció del frau.

Respecte a aquest canal o bústia específica per realitzar denúncies relatives a actuacions del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, amb l'objectiu de garantir la implantació d'un efectiu Pla de Mesures Antifrau, el Comitè Antifrau té atribuïdes les següents funcions:

- Informar de la recepció de qualsevol denúncia a la resta d'agents implicats en la detecció del frau: serveis jurídics de la Conselleria, la Intervenció General, els organismes responsables de la recerca en l'Estat membre, les autoritats responsables de la lluita contra la corrupció.
- Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades en el més breu termini possible a l'entitat decisora o a l'entitat executora, segons el cas, qui comunicarà l'assumpte a l'Autoritat Responsable.
- Informar a les autoritats interessades: els organismes implicats en la realització dels projectes, subprojectes o actuacions i/o en la revisió de tots aquells que hagin pogut estar exposats a aquest.
- Difondre un resum de l'informe de control que reculli aquests casos de frau i l'informe de gestió de l'entitat executora.

El procediment del canal de denúncies relacionades amb la gestió dels fons Next Generation ha d'establir que qualsevol persona que consideri l'existència de frau, corrupció o conflicte d'interessos o manca d'ètica en la gestió d'aquests fons per part de l'Ajuntament de Tarragona, pot comunicar-ho directament a través dels següents mitjans:

- Adreçant-se directament al canal públic de la IGAE:

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/snca/Paginas/ComunicacionSNCA.aspx>

Al portal de la IGAE pot adreçar-se tota la ciutadania per denunciar i/o informar de comportaments fraudulents, així com qualsevol persona física o jurídica que intervingui.

- Per mitjà del portal de transparència de l'Ajuntament de Tarragona:

<https://www.tarragona.cat/governobert/transparencia>

4.3.3 CATÀLEG D'INDICADORS (BANDERES VERMELLES)

Seguidament es fan constar en aquest document un llistat d'indicadors denominats "banderes vermelles" per a determinar l'existència de frau. Aquests indicadors serveixen d'alerta que pot estar tenint lloc una activitat fraudulenta, en la qual es requereix una reacció immediata per a comprovar si és necessària alguna acció.

La Comissió Europea ha facilitat als Estats membres informació per a l'elaboració d'aquest catàleg que ha de ser comunicat a tot el personal en posició de detectar riscos de frau. En particular, totes les persones la funció de les quals inclogui la supervisió de les activitats dels beneficiaris (per exemple, les que realitzen verificacions documentals i sobre el terreny o un altre tipus de visites de seguiment) han d'estar familiaritzades amb aquests indicadors.

Amb aquesta finalitat, l'Ajuntament de Tarragona ha elaborat el següent catàleg específic d'indicadors (banderes vermelles) adequats a cada tipologia d'actuació.

Plecs rectors del procediment arranjats a favor d' un licitador	Presentació d' una única oferta o nombre anormalment baix de proposicions optant a la licitació.	Semestral	Òrgan gestor
	Extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o serveis del contractista guanyador;	Semestral	Òrgan gestor
	Queixes d' altres licitadors;	Semestral	Òrgan gestor
	Plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars;	Semestral	Òrgan gestor
	Plecs amb clàusules no comunes o poc raonables;	Semestral	Òrgan gestor
	El poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta en lloc d'un producte genèric	Semestral	Òrgan gestor
Licitacions col·lusòries	L'oferta guanyadora és massa alta en comparació amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria, o amb preus de referència del comprat	Semestral	Òrgan gestor
	Tots els licitadors oferten preus alts de forma continuada	Semestral	Òrgan gestor
	Els preus de les ofertes baixen bruscament quan nous licitadors participen en el procediment	Anual	Auditoria Òrgan control
	Els adjudicataris es reparteixen o alternen per regió, tipus de treball, tipus d' obra	Anual	Òrgan gestor
	L' adjudicatari subcontracta els licitadors perdedors	Anual	Òrgan gestor

	Existeixen patrons d'ofertes poc usuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges exactes de baixa, l'oferta guanyadora està just a sota del llindar de preus acceptables, s'oferta exactament al valor del pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa propers, molt diferents, números rodons, incomplets, etc.);	Anual	Auditoria Òrgan de Control
Conflicte d'interès	Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o venedor en particular	Anual	Òrgan gestor
	Acceptació contínua d'alts preus i treball de baixa qualitat etc.	Anual	Òrgan gestor
	Un empleat encarregat de la contractació no presenta declaració de conflicte d'interès	Semestral	Òrgan gestor
	L'empleat encarregat de contractació declina l'ascens a una posició en la qual deixa de tenir participació en els procediments de contractació	Anual	Òrgan gestor
	Empleat encarregat de contractació sembla fer negocis propis pel seu compte	Anual	Òrgan gestor
	Excessiva socialització entre un empleat encarregat de contractació i un proveïdor	Anual	Òrgan gestor
Manipulació d'ofertes	Queixes dels licitadors i manca de control adequat en els procediments de licitació	Semestral	Òrgan gestor
	Licitador exclòs per causes dubtoses o excés de declaració de procediments deserts	Anual	Òrgan gestor
Riscos de fraccionament	S'aprecien dues o més adquisicions amb similar objecte efectuades a idèntic adjudicatari per sota dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència;	Anual	Auditoria Òrgan de control
	Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per a mà d'obra i materials, estant tots dos per sota dels llindars de licitació oberta	Anual	Auditoria Òrgan de control
	Compres seqüencials just per sota dels llindars de publicitat de les licitacions	Anual	Auditoria Òrgan de control
Risc de limitació de la concurrència en subvencions	Manca de difusió ens mitjans obligatoris establerts Requisits dels beneficiaris/destinatariis ambigus Absència de publicació de barems	Anual	Òrgan gestor
Risc de tracte discriminatori en la selecció de beneficiaris	No se segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris	Anual	Òrgan gestor

Risc d' incórrer en parcialitat derivada de situacions de conflictes d' interessos en els ajuts	Tracte preferent a determinades sol·licituds Pressions manifestes sobre altres membres del comitè	Anual	Òrgan gestor
Risc d' aplicació dels fons a finalitats diferents a aquelles per als quals van ser concedits (desviació d'objecte)	Fons que no atenen la finalitat o objectiu de les bases	Anual	Òrgan gestor
Risc de doble finançament	Recepció d'importants al lloc de percentatges de la despesa Diversos cofinançaments que financen la mateixa operació No hi ha documentació suport de les aportacions realitzades per tercers Finançament no finalista i sense criteris de repartiment	Anual	Òrgan gestor
Risc de falsedat documental	Incorrecta informació presentada pels sol·licitants d'ajudes Ocultació d' informació amb deure de remetre a l' Administració Manipulació en la justificació de despeses (costos laborals ratejats incorrectament/o duplicats en diferents projectes)	Anual	Òrgan gestor
Risc de pèrdua de la pista d' auditoria	Incorrecta documentació de les operacions subvencionades Imprecisió en la convocatòria de la forma de documentar les despeses Imprecisió en la definició de despeses elegibles Imprecisió en el mètode del càlcul dels costos	Anual	Òrgan gestor

Sense que constitueixi un llistat *numerus clausus*, l'apartat anterior inclou possibles indicadors de risc, englobant-los en 12 apartats, la periodicitat del control i l'òrgan responsable.

En els procediments que es tramitin per a l' execució d' actuacions del PRTR, en l' exercici de la funció de control de gestió, haurà de quedar documentada, mitjançant l'emplenament de la corresponent llista de comprovació, la revisió de les possibles banderes vermelles definides. Aquesta llista es passarà en les diferents fases del procediment, de manera que es cobreixin tots els indicadors de possible frau o corrupció definits per l'organització (per això és possible que algun indicador no apliqui en alguna de les fases, però sí en d'altres).

Basada en l'avaluació de risc realitzada, pot ser raonable que s'estableixi un mostreig que determini, entre altres possibilitats:

- procediments en què s'hauran d'aplicar aquestes revisions, o
- que les revisions es facin només en moments concrets,
- en cas de concessió de subvencions en què el número de possibles beneficiaris sigui molt elevat, que les verificacions es realitzin només en relació amb una mostra d'interessats (entre un el 2 i el 5%).

Igualment, per a la detecció de les possibles banderes vermelles, s'ha de valorar la possibilitat de realitzar comprovacions mesurant consultes a bases de dades existents, públiques o privades (Plataforma de Contractació del Sector Públic, Base de Dades Nacional de Subvencions, Registre Mercantil, etc.) que permetin conèixer les possibles vinculacions entre empreses i/o amb participants en els procediments de concessió d'ajuts o d'adjudicació de contractes.

Format de llista de comprovació banderes vermelles:

LLISTA DE COMPROVACIÓ BANDERES VERMELLES

Procediment (identificació de l'expedient).....

Data de formalització.....

Descripció de la bandera vermella	¿S'ha detectat en el procediment alguna bandera vermella de les definides per l'entitat?			Observacions	Mesures adoptades o a adoptar
	Sí	No	No aplica		

Tarragona, XX de de 202X

Persona responsable.....

Signatura.....

Càrrec:.....

La llista obligatòria en tots els expedients que es tramiten inclourà les verificacions següents:

Àrea afectada	Mesures que s'incorporen a l'expedient o qüestions que es plantegen als seus gestors	Verificació Grau de compliment . Fix (4) Puntuar de l'1 a 4
Contractació i subvencions	¿Es disposa d'un pla de prevenció de riscos i mesures antifrau?	(4)
Contractació i subvencions	¿Es disposa d'una declaració al més alt nivell de lluita contra el frau?	(4)
Contractació i subvencions	¿El pla de prevenció és conegut pel personal que tramita l'expedient?	Puntua 1 a 4
Contractació i subvencions	¿Existeix un pla d'avaluació de riscos que identifiqui probabilitat, impacte i mesures de minimització?	(4)
Contractació i subvencions	¿El personal que tramita l'expedient coneix el Codi Ètic i la normativa sobre regals?	Puntua 1 a 4
Contractació i subvencions	¿El personal gestor ha rebut formació sobre integritat?	Puntua 1 a 4
Subvencions	¿Hi ha declaració d'absència de conflicte d'interessos del personal que elabora les bases de subvenció?	Puntua 1 a 4
Subvencions	¿Hi ha declaració d'absència conflictes d'interessos del personal que conforma la comissió de baremació?	Puntua 1 a 4
Subvencions	¿Hi ha declaració d'absència de conflicte d'interès de l'alt càrrec que gestiona la convocatòria i resolució de les subvencions?	Puntua 1 a 4
Subvencions	¿A les bases s'inclouen mesures per evitar el doble finançament?	Puntua 1 a 4
Contractació	¿Existeix declaració d'absència de conflicte d'interessos del personal que elabora els plecs de prescripcions tècniques i de clàusules administratives de la contractació?	Puntua 1 a 4
Contractació	¿Hi ha declaració d'absència conflictes d'interessos del personal que conforma la mesa de contractació?	Puntua 1 a 4
Contractació	¿Hi ha declaració d'absència de conflicte d'interès de l'alt càrrec responsable que aprova la contractació?	Puntua 1 a 4
Contractació i subvencions	¿Hi ha un canal per presentar denúncies?	(4)
Contractació i subvencions	¿S'ha aplicat el mecanisme establert de banderes vermelles ?	Puntua 1 a 4
Contractació i subvencions	¿Hi ha un òrgan encarregat d'examinar les denúncies i proposar mesures?	(4)

Contractació i subvencions	Quan es detecta un frau, ¿s'avalua i es proposen mesures?	Puntua 1 a 4
----------------------------	---	-----------------

4.3.4 DETECCIÓ DE DOCUMENTS FALSIFICATS

Es tracta d'una mesura que influeix a altres actuacions a part del frau i la corrupció pel que es concreta més endavant en l'apartat 6 del present document MESURES I PROCESSOS RELATIUS A LA DETECCIÓ DE DOCUMENTS FALSIFICATS.

No obstant això, cal destacar, tal com esmenta l'article 3.1 de la Directiva (UE) 2017/1371, la pròpia definició de frau inclou:

“la utilització o a la presentació de declaracions o de documents falsos, inexactes o incomplets, que tinguin per efecte la percepció o la retenció indeguda de fons procedents del pressupost general de les Comunitats Europees o dels pressupostos administrats per les Comunitats Europees o pel seu compte.”

TÍTULO II

INFRACCIONES PENALES RELATIVAS AL FRAUDE QUE AFECTA A LOS INTERESES FINANCIEROS DE LA UNIÓN

Artículo 3

Fraude que afecta a los intereses financieros de la Unión

1. Los Estados miembros adoptarán las medidas necesarias para garantizar que el fraude que afecte a los intereses financieros de la Unión constituya una infracción penal cuando se cometan intencionadamente.
2. A los efectos de la presente Directiva, se considerará fraude que afecta a los intereses financieros de la Unión lo siguiente:
 - a) en materia de gastos no relacionados con los contratos públicos, cualquier acción u omisión relativa a:
 - i) el uso o la presentación de declaraciones o documentos falsos, inexactos o incompletos, que tenga por efecto la malversación o la retención infundada de fondos o activos del presupuesto de la Unión o de presupuestos administrados por la Unión, o en su nombre,
 - ii) el incumplimiento de una obligación expresa de comunicar una información, que tenga el mismo efecto, o
 - iii) el uso indebido de esos fondos o activos para fines distintos de los que motivaron su concesión inicial;

(¹) DO C 383 de 12.12.2012, p. 1.

- b) en materia de gastos relacionados con los contratos públicos, al menos cuando se cometan con ánimo de lucro ilegítimo para el autor u otra persona, causando una pérdida para los intereses financieros de la Unión, cualquier acción u omisión relativa a:
 - i) el uso o la presentación de declaraciones o documentos falsos, inexactos o incompletos, que tenga por efecto la malversación o la retención infundada de fondos o activos del presupuesto de la Unión o de presupuestos administrados por la Unión, o en su nombre,
 - ii) el incumplimiento de una obligación expresa de comunicar una información, que tenga el mismo efecto, o
 - iii) el uso indebido de esos fondos o activos para fines distintos de los que motivaron su concesión inicial y que perjudique los intereses financieros de la Unión;

D'altra banda, en l'apartat 2 del mateix article, s'estableix el detall de la distinció entre despeses no relacionades amb els contractes públics, despeses relacionades amb els contractes públics, ingressos diferents dels procedents dels recursos propis de l'IVA i ingressos procedents dels recursos propis de l'IVA, que serà necessari tenir en compte de cara a detectar documents falsificats.

És en l'apartat de despeses relacionades amb els contractes públics, on es determina que serà necessari que es compleixi l'ànim de lucre de l'autor (tipus subjectiu) i la pèrdua pels interessos de la Unió i que això comporti (tipus objectiu) la malversació o retenció de fons o d'actius de la unió. Incompliment de l'obligació de comunicar la informació o l'ús indegut dels fons.

S'amplia el concepte de funcionari públic que ha de tenir-se en compte en els delictes de suborn i malversació. La nova definició és més expansiva que les regulades en anteriors directives i excedeix del concepte previst en l'article 427 del Codi Penal, que precisament establia la definició dels funcionaris estrangers i de la Unió Europea per als delictes de suborn. En els termes del text a transposar, s'introdueix un nou article 435 bis que serveix com a base per a estendre la responsabilitat d'aquests funcionaris en l'àmbit de la directiva, també en relació amb el delicte de malversació.

Al seu torn, la directiva exigeix que sigui punible qualsevol dels delictes previstos en ella, inclòs el delicte de malversació, quan sigui comès per una persona jurídica. Per això, sense perjudici de les excepcions de l'article 31 quinquès del Codi Penal, s'estableix també la responsabilitat de les persones jurídiques en el delicte de malversació, únic tipus penal dels regulats en la directiva que no ho admetia en el nostre ordenament, a aquelles persones jurídiques que per qualsevol motiu gestionin recursos públics o de qualsevol altra manera estiguin encarregats de l'erari públic.

Artículo 427.

Lo dispuesto en los artículos precedentes será también aplicable cuando las conductas descritas sean realizadas por o afecten a:

- a) Cualquier persona que ostente un cargo o empleo legislativo, administrativo o judicial de un país de la Unión Europea o de cualquier otro país extranjero, tanto por nombramiento como por elección.
- b) Cualquier persona que ejerza una función pública para un país de la Unión Europea o cualquier otro país extranjero, incluido un organismo público o una empresa pública, para la Unión Europea o para otra organización internacional pública.
- c) Cualquier funcionario o agente de la Unión Europea o de una organización internacional pública.
- d) Cualquier persona a la que se haya asignado y que esté ejerciendo una función de servicio público que consista en la gestión, en los Estados miembros o en terceros países, de intereses financieros de la Unión Europea o en tomar decisiones sobre esos intereses.

4.4 CORRECCIÓ I PERSECUCIÓ

Una vegada detectat un cas de presumpte frau i notificat d'acord amb els procediments establerts en el sistema de comunicació (alineat amb els requisits de la Comissió Europea i amb els requisits interns), aquell òrgan sigui gestor o de control que el descobreixi ho comunicarà de la forma més urgent possible i sempre que en deixi la deguda constància, al COMITÈ ANTIFRAU que serà l'encarregat de decidir si considera que cal obrir una recerca, diligència reservada, conforme estableix l'apartat 2.b).iv.C de Annex III.C de l'OM 1030/2021 i, si escau, d'emprendre la recuperació dels imports indegudament percebuts i l'acció penal.

iv. Persecución. A la mayor brevedad se procederá a:

A. Comunicar los hechos producidos y las medidas adoptadas a la entidad decisora (o a la entidad ejecutora que le haya encomendado la ejecución de las actuaciones, en cuyo caso será esta la que se los comunicará a la entidad decisora), quien comunicará el asunto a la Autoridad Responsable, la cual podrá solicitar la información adicional que considere oportuna de cara su seguimiento y comunicación a la Autoridad de Control.

B. Denunciar, si fuese el caso, los hechos punibles a las Autoridades Públicas competentes (Servicio Nacional de Coordinación Antifraude –SNCA-) y para su valoración y eventual comunicación a la Oficina Europea de Lucha contra el Fraude.

C. Iniciar una información reservada para depurar responsabilidades o incoar un expediente disciplinario.

D. Denunciar los hechos ante la fiscalía y los tribunales competentes, en los casos oportunos.

En funció de les especificacions de l'article 6.6 de l'OM de Gestió, una vegada es detecti un possible frau o sospita fundada, l'Ajuntament de Tarragona, i en concret els òrgans gestors, hauran de seguir els següents passos obligatoris:

1. Avaluació i classificació del frau

S'avaluarà de forma immediata la incidència del frau secundant-se, entre una altra documentació, en els informes d'avaluació, aportada per qualsevol intervinent en la mesura.

2. Revisió, suspensió i/o cessament d'activitat

Cal destacar que la detecció d'un possible frau, o la seva sospita fundada, comportarà la suspensió immediata del projecte, subprojecte o actuació que fos finançada amb el Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

Per això, l'Ajuntament de Tarragona, haurà de revisar tots aquells projectes, subprojectes o línies d'acció que hagin pogut estar exposats a aquest, així com tota la documentació relacionada amb els mateixos que hagi pogut aportar els intervinents i, en tot cas, retirar aquells afectats pel frau i finançats o a finançar pel Mecanisme.

3. Sistema de comunicació

L'Ajuntament de Tarragona a través del COMITÈ ANTIFRAU es compromet a notificar en el més breu termini possible la detecció de possible frau, o la seva sospita fundada tant a les entitats interessades com als organismes implicats en la realització de les actuacions.

Les entitats interessades seran el Servei Nacional de Coordinació Contra el Fraude (SNCA), l'Oficina Europea de Lluita Contra el Fraude (OLAF), la Fiscalia i els tribunals competents, mentre que els organismes implicats seran l'entitat executora i els òrgans gestors.

El sistema de comunicació de l'Ajuntament de Tarragona, en el relacionat amb les mesures a adoptar per a la correcció, inclou:

i. Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat que li hagi encomanat l'execució de les actuacions. En aquest cas, l'Ajuntament de Tarragona com a entitat executora, comunicarà l'assumpte a l'entitat decisora, i aquesta el comunicarà a l'Autoritat Responsable. L'Autoritat Responsable podrà sol·licitar la informació adicional que consideri oportuna de cara al seu seguiment i comunicació a l'Autoritat de Control.

- ii. Denunciar, si fos el cas, els fets a les Autoritats competents, al SNCA per a la seva valoració i eventual comunicació a la OLAF.
- iii. Iniciar una informació reservada per a depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari.
- iv. Denunciar els fets davant la Fiscalia i els tribunals competents, en els casos oportuns, mitjançant l'elaboració un Informe jurídic de la Conselleria que recolzi la decisió d'elevat el cas a instàncies judicials.

6. En el supuesto de que se detecte un posible fraude, o su sospecha fundada, la entidad correspondiente deberá:

a) Suspender inmediatamente el procedimiento, notificar tal circunstancia en el más breve plazo posible a las autoridades interesadas y a los organismos implicados en la realización de las actuaciones y revisar todos aquellos proyectos, subproyectos o líneas de acción que hayan podido estar expuestos al mismo;

b) Comunicar los hechos producidos y las medidas adoptadas a la entidad decisora, o a la entidad ejecutora que le haya encomendado la ejecución de las actuaciones, en cuyo caso será ésta la que se los comunicará a la entidad decisora, quien comunicará el asunto a la Autoridad Responsable, la cual podrá solicitar la información adicional que considere oportuna de cara a su seguimiento y comunicación a la Autoridad de Control;

c) Denunciar, si fuese el caso, los hechos a las Autoridades Públicas competentes, al Servicio Nacional de Coordinación Antifraude -SNCA-, para su valoración y eventual comunicación a la Oficina Europea de Lucha contra el Fraude;

d) Iniciar una información reservada para depurar responsabilidades o incoar un expediente disciplinario;

e) Denunciar los hechos, en su caso, ante el Ministerio Fiscal, cuando fuera procedente.

7. La entidad afectada deberá evaluar la incidencia del posible fraude y su calificación como sistémico o puntual y, en todo caso, retirar los proyectos o la parte de los proyectos afectados por el fraude y financiados o a financiar por el MRR.

4.4.1 REVISIÓ D'EXPEDIENTS

Una vegada conclou la recerca per part de les autoritats competents, o transferida a les autoritats pertinents per al seu seguiment (Nivell II), l'Ajuntament de Tarragona revisarà exhaustivament qualsevol procés o procediment relacionat amb el frau potencial o provat, la totalitat dels expedients inclosos en aquesta operació i/o de naturalesa econòmica anàloga, així com els sistemes de control intern. A més, es revisaran els informes del resultat del test d'autoavaluació relacionat amb les mesures antifrau (Annex II).

Aquesta revisió ha de ser objectiva i autocrítica, i en cooperació amb les autoritats responsables de la recerca i en compliment de la llei, així com amb les autoritats judicials, especialment pel que fa a la conservació dels arxius en un espai segur i a les garanties de la seva transferència en cas de canvis en el personal.

Com a resultat de la revisió, els òrgans gestors de l'Ajuntament juntament amb l'òrgan independent de control intern (Nivell II), exposarà conclusions respecte als punts febles detectats i a les lliçons apreses, amb accions clares per a establir els mecanismes oportuns, responsables i terminis rigorosos.

4.4.2 RECUPERACIÓ D'IMPORTS PERCEBUTS(INDEGUTS), RETIRADA DE COFINANÇAMENT I ACCIÓ PENAL

L'Ajuntament de Tarragona es compromet, tot col·laborant amb les autoritats competents, a exigir la recuperació dels imports indegudament percebuts per part dels beneficiaris, així com la retirada de cofinançament de tots aquells expedients en els quals s'identifiqui la incidència detectada. Els processos de seguiment de la recuperació de fons seran duts a terme pel COMITÈ ANTIFRAU i al més alt nivell de responsabilitat de l'Ajuntament de Tarragona. Els processos s'ajustaran a allò establert en les normes administratives, civils o penals, que concorrin al cas.

Es valorarà individualment i com a element dissuasiu, i en prevenció general, donar visibilitat a les actuacions sancionadores. De la mateixa manera reforçarà el missatge de determinació de l'aplicació d'aquestes.

En cas de tractar-se de subvencions es seguirà el procediment establert en la Llei General de subvencions i al seu reglament, així com a l'ordenança municipal ([veure aquí](#)).

5 MESURES I PROCESSOS RELATIUS A SITUACIONS DE CONFLICTES D'INTERÈS

Recordem que existeix conflicte d'interès (CI) quan el personal de l'Ajuntament de Tarragona i altres persones que participen en la gestió i execució de projectes, subprojectes o actuacions finançades amb el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, tant de manera directa, indirecta i compartida, inclosos els actes preparatoris, l'auditoria o el control, vegin compromès l'exercici imparcial i objectiu de les seves funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

L'article 61 del Reglament Financer, estableix que existeix CI *“quan els agents financers i altres persones que participen en l'execució del pressupost tant de manera directa, indirecta i compartida, així com en la gestió, inclosos els actes preparatoris, l'auditoria o el control, vegin compromès l'exercici imparcial i objectiu de les seves funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal”*.

Aquest reglament, tal com s'esmenta en l'Annex III.C de l'OM de Gestió, estableix que:

- És aplicable a totes les partides administratives i operatives en totes les institucions de la UE i tots els mètodes de gestió.
- Cobreix qualsevol tipus d'interès personal, directe o indirecte.
- Davant qualsevol situació que es “percebi” com un potencial conflicte d'interessos s'ha d'actuar.
- Les autoritats nacionals, de qualsevol nivell, han d'evitar i/o gestionar els potencials conflictes d'interessos.

Els possibles actors implicats en el conflicte d'interessos:

- Els empleats públics que fan tasques de gestió, control i pagament i altres agents en els quals s'han delegat alguna d'aquestes funcions.
- Aquells beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons europeus, que puguin actuar en favor dels seus propis interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

5.1 PREVENCIÓ I DETECCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERESSOS

La Comissió Europea, juntament amb l'OLAF, ha posat a disposició dels responsables de la gestió, una guia pràctica sobre la detecció de conflictes d'interessos en els procediments de contractació pública en el marc de les accions estructurals.

L'Ajuntament de Tarragona adoptarà les següents mesures de prevenció i detecció de conflictes d'interès ajudant-se d'aquesta guia i d'altres eines, com per exemple llistes de comprovació (check-list) o qüestionaris a emplenar, amb l'objectiu de prevenir la seva aparició.

5.1.1 INFORMACIÓ SOBRE LES DIFERENTS MODALITATS DE CONFLICTE D'INTERÈS I PERSONES IMPLICADES

La primera mesura de prevenció contra els conflictes d'interès és la comunicació a tot el personal i autoritats de l'Ajuntament de Tarragona sobre les diferents modalitats de conflictes d'interès, així com les maneres d'evitar-los. Atesa la situació que motivaria el conflicte d'interessos, pot distingir-se entre:

- a) **Conflicte d'interessos aparent:** es produeix quan els interessos privats d'un empleat públic o beneficiari són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, però finalment no es troba un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).
- b) **Conflicte d'interessos potencial:** sorgeix quan un empleat públic o beneficiari té interessos privats de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en el cas que haguessin d'assumir en un futur determinades responsabilitats oficials.
- c) **Conflicte d'interessos real:** implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un empleat públic o en el qual l'empleat públic té interessos personals que poden influir de manera indeguda en l'acompliment dels seus deures i responsabilitats oficials. En el cas d'un beneficiari implicaria un conflicte entre les obligacions concretes en sol·licitar l'ajuda dels fons i els seus interessos privats que poden influir de manera indeguda en l'acompliment de les citades obligacions.

Una vegada s'ha informat sobre els diferents tipus de conflicte d'interès, s'ha d'identificar quines persones poguessin ser objecte d'aquest:

- a) Els membres del personal de l'òrgan de contractació, el personal dels proveïdors de serveis de contractació pública i d'altres proveïdors de serveis que estiguin directament implicats en l'execució del procediment de contractació pública.
- b) L'òrgan de contractació i els membres dels organismes de presa de decisions d'aquesta autoritat que, encara que no estiguin necessàriament implicats de manera directa en el procediment de contractació pública, poden, no obstant això, influir en el resultat.

5.1.2 DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS (DACI) – ANNEX 7

Totes les autoritats i el personal de l'Ajuntament de Tarragona que intervinguin en la gestió i execució de projectes i subprojectes i actuacions finançades amb el Mecanisme de Recuperació i Resiliència emplenaran la declaració d'absència de conflicte d'interessos. (Model DACI-ANNEX 7)

En concret, i tal com s'especifica en l'Annex III.C de la OM 1030/2021 de gestió del PRTR, haurà de signar aquesta declaració el responsable de l'òrgan de contractació/concessió de subvenció, el personal que redacti els documents de licitació/bases i/o convocatòries, els experts que avaluin les sol·licituds/ofertes/propostes, els membres dels comitès d'avaluació de sol·licituds/ofertes/propostes i altres òrgans col·legiats del procediment. En el cas de contractacions menors, i encàrrecs a mitjans propis, la declaració l'empenarà la persona titular de la unitat proponent o impulsora de l'expedient.

A més, s'exigirà l'aportació de la DACI emplenada als beneficiaris que, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, hagin de dur a terme activitats que presentin un conflicte d'interessos potencial.

En la DACI, la persona declarant haurà de posar de manifest:

- Si en el seu coneixement, existeix un conflicte d'interessos aparent, potencial o real vinculat al procediment administratiu en el qual participa.
- Si existeixen circumstàncies que poguessin portar-ho a una situació de conflicte d'interessos aparent, potencial o real en un futur pròxim.
- Que es compromet a declarar immediatament qualsevol potencial conflicte d'interessos en el cas que alguna circumstància pugui portar a aquesta conclusió.

5.1.3 COMPROVACIÓ I ENCREUAMENT DE DADES

L'Ajuntament de Tarragona, en aplicació de l'Ordre HFP/ 55/2023 portarà a terme els corresponents anàlisis de conflicte d'interès *ex ante* en tota la contractació/concessió de subvencions relacionats amb els projectes subvencionats pels fons NGEU, inclosos els contractes menors.

Aquesta anàlisi de risc es farà mitjançant l'eina de l'Agència Estatal de l'Administració Tributària, MINERVA i seguint el procediment establert en l'esmentada Ordre Ministerial.

D'acord amb el procediment establert per l'Ordre HFP/55/2023, en les fases de valoració d'ofertes, proposta d'adjudicació i adjudicació de contracte i valoració de sol·licituds i resolució de concessions, un cop es tingui coneixement de la identitat dels participants, les persones decisores de l'operació hauran de signar la Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (Model DACI 55-ANNEX 7).

5.1.4 APLICACIÓ DE NORMATIVA

L'Ajuntament de Tarragona aplicarà de manera estricta la normativa (europea, estatal i autonòmica) referent als conflictes d'interessos. En particular: l'article 53 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic relatiu als Principis ètics; l'article 23 i 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, que regulen l'obligació d'abstenció de les autoritats i personal al servei de les Administracions Públiques, les causes d'abstenció, així com la possibilitat de ser recusats pels interessats per aquestes mateixes causes; la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern; l'Ordre HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès en els procediments que executen el PRTR; i la Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció.

5.1.5 CATÀLEG D'INDICADORS (BANDERES VERMELLES)

Els indicadors per a la detecció dels conflictes d'interès estan recollits en l'apartat específic d'aquest document de PMA, juntament amb el catàleg d'indicadors de detecció de casos de frau i corrupció. Aquests indicadors estan alineats amb la guia pràctica de la OLAF en aquest àmbit.

5.2 CORRECCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERESSOS

Les mesures de correcció en les situacions de conflictes d'interès tenen com objectiu sancionar a la persona implicada i/o posar remei o esmenar qualsevol mal causat pel conflicte d'interessos.

5.2.1 CONTROLS DE COMPROVACIONS EX POST

En un primer moment, l'Ajuntament de Tarragona analitzarà el risc de conflicte d'interès aplicant el que dicta l'Ordre 55/2023, de 24 de gener.

L'Ajuntament de Tarragona, a través de la Intervenció General, en col·laboració amb la IGAE (Nivell III), si en fos el cas i quan calgui, comprovarà si ha existit realment algun conflicte d'interessos. Els mecanismes ex post que s'utilitzaran per a emplenar les avaluacions se centren en la DACI, que haurà d'examinar-se a la llum d'una altra mena d'informació quan es tracti de verificar situacions de CI.

Si el conflicte d'interessos és de naturalesa penal, l'autoritat de control, d'acord amb la legislació nacional, haurà de supervisar els aspectes administratius del cas i dur a terme una anàlisi de riscos de la situació.

5.2.2 SISTEMA DE COMUNICACIÓ

Quan el sistema MINERVA informi de banderes vermelles o banderes negres en qualsevol de les contractacions objecte de consulta, s'aplicarà, igualment, el que dicta l'Ordre HFP/55/2023, de 24 de gener.

5.2.3 REVISIÓ, SUSPENSÍO I/O CESSAMENT D'ACTIVITAT

El conflicte d'interès també afectarà aquells beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, que puguin actuar en favor dels seus propis interessos, però en contra dels interessos financers europeus, nacionals i autonòmics, en el marc d'un conflicte d'interessos.

L'Ajuntament de Tarragona es compromet a cessar tota activitat afectada per conflicte d'interessos i cancel·larà el contracte, acte afectat, havent de repetir la part del procediment de contractació pública en qüestió o la gestió afectada pel CI.

A més, podrà adoptar qualsevol altra mesura addicional de conformitat amb el Dret aplicable, com, per exemple, sancions disciplinàries o administratives i/o incoació de l'expedient disciplinari.

6 MESURES I PROCESSOS RELATIUS A LA DETECCIÓ DE DOCUMENTS FALSIFICATS

Tal com s'especifica en la guia pràctica sobre la falsificació de documents de la OLAF, un document falsificat és un document respecte del qual s'ha alterat la veritat, i l'alteració pot ser:

- Física: un document pot modificar-se físicament, per exemple, mitjançant la ratllada d'elements o referències, l'addició manuscrita d'informació que altera el document, etc.
- Intel·lectual: el contingut del document no es correspon amb la realitat, per exemple, apareix una falsa descripció dels serveis prestats, contingut fals en un informe, signatures falses en una llista d'assistència, etc.

Tots els tipus de documents que els beneficiaris presenten per a obtenir subvencions, per a participar en un procés de contractació pública o per al reemborsament de despeses poden veure's afectats per la falsificació.

6.1 DETECCIÓ I CORRECCIÓ DEL FRAU EN LA DOCUMENTACIÓ

El millor mètode de detecció és relacionar una falsificació amb la realitat. Per a això, hauran de dur-se a terme les següents mesures:

6.1.1 GESTIÓ I CONTROL INTERN

L'Ajuntament de Tarragona realitzarà controls adequats que incloguin anàlisis basades en riscos tant dels documents com dels sectors d'activitats i inspeccions sobre el terreny (comprovacions materials). Aquestes actuacions es treballaran de manera coordinada entre l'Ajuntament de Tarragona i les autoritats de control (Nivell II i III).

Dins del control intern es tindran en compte les actuacions de major risc que pot dur a terme qualsevol persona física o jurídica intervinent en la mesura.

6.1.2 CATÀLEG D'INDICADORS (BANDERES VERMELLES)

Els indicadors per a la detecció de documents falsificats estan recollits en l'apartat 4.3.3 d'aquest document, juntament amb el catàleg d'indicadors de detecció de casos de frau i corrupció.

6.1.3 COMPROVACIÓ I ENCREUAMENT DE DADES

Per a això, es consultaran les bases de dades de registres mercantils, organismes nacionals i de la UE, i es creuaran amb les dades del personal decisor de l'Ajuntament i s'utilitzarà l'eina de prospecció de dades ("data mining") MINERVA.

6.1.4 SISTEMA DE COMUNICACIÓ

L'Ajuntament de Tarragona notificarà al Servei Nacional de Coordinació Contra el Fraude (SNCA) i, en el seu cas, a l'Oficina Europea de Lluita Contra el Fraude (OLAF) dels casos de documentació falsificada.

A més, si els fets fossin punibles, denunciarà la situació a les autoritats corresponents (Fiscalia i òrgans judicials), mitjançant l'elaboració d'un informe jurídic de la Conselleria que recolzi la decisió d'elevat el cas a instàncies judicials.

6.1.5 PAUTES I GUIES BÀSIQUES

Un document falsificat és un document respecte del qual s'ha alterat la veritat: això significa que el document no concorda amb la realitat. L'alteració pot ser:

- Física: un document es pot modificar físicament, per exemple mitjançant la ratlladura d' elements o referències, l' addició manuscrita d' informació que altera el document, etc.
- Intel·lectual: el contingut del document no es correspon amb la realitat, per exemple, apareix una falsa descripció dels serveis prestats, contingut fals en un informe, firmes falses en una llista d'assistència, etc.

Tots els tipus de documents que els beneficiaris presenten per obtenir subvencions, per participar en un procés de contractació pública o per al reemborsament de despeses es poden veure afectats per la falsificació:

- Contractes
- Documents d' identitat
- Currículums
- Garanties bancàries
- Balanços
- Factures (en paper o electròniques)
- Informes
- Fitxes de control
- Llistes d' assistència
- Llocs web
- Altres

Les autoritats de gestió o aquelles en qui s'hagi delegat, hauran d' adoptar mesures específiques de verificació de documents en cas de sospita. S' haurà de fer èmfasi en l' eficàcia de les inspeccions sobre el terreny. Per exemple, en cas de sospites relacionades amb una falsificació deguda a la intenció del beneficiari de realitzar una operació concreta, s' haurà de permetre que es dugui a terme el control documental necessari i s' haurà d' obtenir una visió global de la capacitat real de l' empresa o societat per aplicar el projecte.

La presentació d' un document falsificat pot tenir conseqüències, inclús financeres, en la totalitat del projecte o en una part d' aquest.

Una falsificació pot afectar documents utilitzats per avaluar els criteris d' exclusió, selecció o concessió. De resultes d' això, un projecte pot incomplir els requisits per al cofinançament, afectant, per tant, la decisió de concedir-la mitjançant un programa operatiu.

Una falsificació pot afectar també la subvencionalitat de la totalitat o part de les despeses reemborsables, pot afectar documents que confereixin les obres dutes a terme o les despeses realitzades o pot afectar només una factura.

Les autoritats de gestió hauran d' avaluar l'abast de l'anomalia. Si aquesta fos aïllada, podrien cancel·lar només els costos no subvencionables o la factura, podent-se considerar la cancel·lació de la totalitat del finançament, en cassos d'extrema gravetat dels fets, en que concorri a més de la falsedat documental, la malversació, la corrupció de funcionari, estafa, apropiació indeguda, corrupció en la contractació.

Des d'un punt de vista administratiu, un document falsificat haurà, almenys, suposar l'anul·lació dels efectes del document falsificat. Per exemple, si en la llista d'assistència a una reunió es detecten firmes falses, les autoritats de gestió hauran de cancel·lar els costos relacionats amb aquesta reunió, o amb sancions específiques com la nul·litat o anul·labilitat del tràmit.

6.1.6 BANDERES VERMELLES ESPECÍFIQUES

Els documents que es desvien de la norma i del disseny generalment acceptat s'han de qüestionar.

- Factures i cartes sense cap logotip de la societat.
- Factures impreses en paper diferent al dels formularis establerts.
- Visibles diferències en el tipus, mida, textura, color, etc. de la lletra del document.
- Xifres esborrades o ratllades, anul·lacions sense signatures de persones autoritzades.
- Imports manuscrits sense signatures de persones autoritzades o elements en un document imprès que no estiguin justificats *a priori*.
- Falta o excés de lletres, manca de continuïtat en les línies del text.
- Arestes excessivament vives dels segells oficials o color inusual, que indiquen l'ús d'una impressora d'ordinador.
- Firmes de persones completament idèntiques (en format i grandària) en diferents documents, que suggereixen la possibilitat de falsificació elaborada per ordinador.
- Una sèrie de firmes manuscrites d'estil similar o efectuades amb un bolígraf idèntic en documents relacionats amb períodes temporals diferents.

El contingut dels documents:

- Dates, imports, notes, números de telèfon i càlculs inusuals.
- Registres que falten (en controls seqüencials).
- Càlcul incorrecte en una factura o en un full d'havers elaborat mitjançant ordinador: per exemple, imports totals que no es corresponen amb la suma de les operacions.
- Manca d'un element obligatori en una factura: data, número d'identificació fiscal, número de factura, etc.
- Mateixa posició relativa d'un segell i una firma personal en una sèrie de documents, la qual cosa suggereix la utilització d'una imatge (i no una firma autèntica): pot tractar-se d'una imatge generada per ordinador i utilitzada per falsificar els documents.
- Manca de dades de contacte de societats o persones, com el número de telèfon.
- Absència de números de sèrie en les factures i en les notes de lliurament de mercaderies, que normalment es marquen mitjançant números de sèrie (electrònica, línies de producció, etc.).
- Descripció de béns o serveis d'una manera vaga.
- Discrepàncies i anomalies en els números de compte bancari (per exemple, menys dígit dels habituals, nombre que no es correspon amb una sucursal específica d'un banc, altres incoherències visibles).

Circumstàncies i altres supòsits:

- La direcció del contractista és la mateixa que la direcció de l'empleat.
- La direcció del proveïdor o beneficiari es troba en una institució dedicada a la domiciliació de societats.
- Nombre inusual de pagaments a un beneficiari o a una adreça.
- Factures i relacions de venda emeses per entitats no registrades en el registre d'activitats empresarials.
- Retards inusuals en el lliurament d'informació.
- El beneficiari no presenta els originals quan se li demanen.
- Factures no registrades en la comptabilitat
- Factures que no concorden amb els pressupostos en termes de preu, quantitat i qualitat, tipus de producte i/o descripció del producte subministrat o del servei prestat
- Carta/contracte/document signat per un individu que actua com a representant de la societat quan no ha estat designat com a tal en el registre nacional d'empreses

- Incoherències entre la informació oferta a la pàgina web d'una entitat i la factura emesa: per exemple, l'activitat de l'entitat no concorda amb els béns o els serveis facturats

Documents amb alt risc

Alguns licitadors poden veure's temptats a presentar un document falsificat si no poden complir els requisits. S' haurà de prestar especial atenció, per tant, als logotips, les signatures, les dates i els segells que apareguin en els documents.

- Certificats de contribucions fiscals i socials — aquests tipus de certificat són expedits per l'administració o l'entitat fiscal o social en formularis específics normalitzats. Haurà de ser possible comprovar l' autenticitat amb l' administració o entitat emissora, si cal posar-se en contacte amb emissor o suposat emissor, atenció a certificacions falses d'experiència i solvència.
- Extractes bancaris — un licitador pot necessitar un extracte bancari fals per demostrar que compleix els requisits relacionats amb el cofinançament. Un extracte bancari fals puc no ser fàcilment detectable. Amb tot, el personal pot verificar si existeix coherència entre l' import que figura en el compte bancari, el volum de negoci declarat de la societat i el seu capital tal com apareix en els fulls de balanç.
- Fulls de balanç — un licitador es pot veure en la necessitat de falsificar fulls de balanç per provar la seva capacitat econòmica i financera. Tot i que no és sempre fàcil de verificar, pot resultar útil buscar informació en línia per acurar la informació presentada. Existeixen algunes bases de dades de codi obert que ofereixen informació relacionada amb el volum de negoci, el capital i algunes altres xifres financeres clau de les societats.

7 DOBLE FINANÇAMENT

L'Ajuntament de Tarragona aplicarà procediments que permetin assegurar en tot moment el ple respecte a la normativa relativa a les Ajudes d'Estat, així com garantir l'absència de doble finançament. Per a això, aquests procediments estaran alineats amb l'article 7 i l'Annex III.D de l'OM de Gestió, sobre la compatibilitat amb el règim d'ajudes d'Estat i prevenció del doble finançament.

- Aplicació de la normativa

El concepte d'ajuda d'Estat ve recollit en els articles 107-109 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea i en la seva normativa de desenvolupament.

El Considerant 8 del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, assenyala que «Les inversions privades també podrien incentivar-se a través de programes d'inversió pública, en particular, instruments financers, subvencions i altres instruments, sempre que es respectin les normes en matèria d'ajudes estatals».

L'apartat 4.6 del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (Espanya Pot), sobre control i auditoria, inclou expressament les ajudes d'Estat com a part de l'acció de control en l'execució dels fons procedents del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i especifica que el doble finançament «en el cas de les subvencions públiques, no sols aconseguix al doble finançament comunitari, sinó a qualsevol excés de finançament que pogués produir-se amb independència del seu origen».

El Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer) estableix expressament en el seu article 188 la prohibició del doble finançament com a principi general aplicable a les subvencions, assenyalant en l'article 191 que «En cap cas podran ser finançats dues vegades pel pressupost les mateixes despeses».

El considerant 62 del Reglament (UE) 2021/241, del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer de 2021, estableix que les accions previstes en aquest Reglament han de ser coherents amb els programes de la Unió en curs i complementar-los, així com evitar el doble finançament procedent del Mecanisme i d'altres programes de la Unió de les mateixes despeses, en el cas concret del Mecanisme de Recuperació i Resiliència. L'article 9 del citat Reglament disposa que les reformes i els projectes d'inversió podran rebre ajuda d'altres programes i instruments de la Unió sempre que aquesta ajuda no cobreixi el mateix cost.

- Autoavaluació. Tal com s'ha esmentat, el qüestionari d'autoavaluació relatiu a l'estàndard mínim, que l'Ajuntament de Tarragona haurà d'emplenar de manera periòdica en funció del risc detectat en els informes de resultats. Es proporciona en l'Annex II.B.6 i III.D de la OM de Gestió i s'ha adaptat com a Annex 5 d'aquest document.

- Declaració de Gestió en la sol·licitud de pagament
- Gestió i control intern

L'Ajuntament de Tarragona utilitzarà el seu propi sistema de control per a assegurar que els fons s'han gestionat d'acord amb la normativa esmentada que evitin el doble finançament (Nivell I i II). A més, la IGAE en col·laboració amb la Intervenció General (Nivell III) podrà dur a terme auditories específiques per a comprovar l'absència de doble finançament.

Dins del control intern es tindran en compte les actuacions de major risc que pot dur a terme qualsevol persona física o jurídica intervinent en la mesura.

8 ESTAT I AVALUACIÓ DEL PLA

L'Ajuntament de Tarragona farà un seguiment i avaluació de l'estat del Pla de Mesures Antifrau amb l'objectiu de mantenir-lo actualitzat i concorde a les directrius nacionals i europees. L'òrgan encarregat del seguiment de l'estat del Pla serà el Comitè Antifrau.

8.1 SEGUIMENT I AVALUACIÓ

El seguiment i avaluació del Pla de mesures antifrau es realitzarà anualment per part del Comitè Antifrau, amb col·laboració dels respectius departaments municipals, amb l'objectiu de vetllar pel seu compliment a efectes reguladors i pràctics, així com d'identificar aspectes de millora.

El seguiment i avaluació podran efectuar-se a través de les aportacions rebudes per totes les persones intervinents, departaments i òrgans gestors a través dels formularis posats a disposició i/o segons les conclusions d'auditories on s'identifiquin nous mecanismes de control necessaris.

En cas que es detecti algun risc per l'òrgan gestor o pels òrgans de control i independentment de la periodicitat anual, s'efectuarà un seguiment de les mesures incloses en el pla.

Així mateix, en el cas que es materialitzi un acte contrari a la integritat, de frau o de corrupció, l'organització ha d'analitzar els fets ocorreguts i determinar les modificacions necessàries a realitzar-se en les estructures i processos de control.

8.2 ACTUALITZACIÓ DE PROCEDIMENTS

Anualment s'analitzarà la necessitat d'incloure i/o actualitzar els procediments contemplats en el pla, amb l'objectiu de prevenir irregularitats.

En el seu cas, i si fos necessari, s'inclouran plans de prevenció específics per àrees, o departaments.

8.3 COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ D'ACTUALITZACIONS O CANVIS

El Pla de Mesures Antifrau serà publicat en el Portal de la Transparència, en el web dels fons NGEU de l'Ajuntament de Tarragona i difós a tot el personal (Intranet), especialment a les unitats gestores (departaments).

Es posarà l'accent principalment en la difusió de noves incorporacions o canvis derivats de la revisió del pla.

9 ELS ANNEXOS

9.1 ANNEX N° 1: ACORD INSTITUCIONAL DE L'AJUNTAMENT DE TARRAGONA

9.2 ANNEX N° 2: CODI ÈTIC DE GESTIÓ DELS FONS NEXT GENERATION DE L'AJUNTAMENT DE TARRAGONA

9.3 ANNEX N° 3: PROCEDIMENT CANAL DE COMUNICACIONS NEXT GENERATION AJUNTAMENT DE TARRAGONA

9.4 ANNEX N° 4: AVALUACIÓ D'IMPACTE I PROBABILITAT DE RISC: MAPA DE RISCOS DE L'AJUNTAMENT DE TARRAGONA

9.5 ANNEX N° 5: QÜESTIONARIS D'AUTOAVALUACIÓ I AUDITORIA DE L'ORDRE HFP 1030/2021, DE 29 DE SETEMBRE

9.6 ANNEX N° 6: DECRET DE COMPOSICIÓ DEL COMITÈ ANTIFRAU

9.7 ANNEX N° 7: DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERÈS (DACI). MODELS

9.8 ANNEX N° 8: DECRET D'APROVACIÓ DEL NOU PLA DE MESURES ANTIFRAU

L'aprovació d'aquest text amb els seus annexos ha estat realitzada per decret de l'alcalde núm. 2023021259, en data 28 de desembre de 2023